РАДЫЕ

Зачыненьне беларускае друкарні

ВІЛЬНЯ, 17. Паводле загаду Віленскага старостваў Вільні зачынена без паведамленьня прычын беларуская друкарня імя Францішка Скарыны.

Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

ЗЬВЯЗДА

№ 216 (3324) Субота 21-га верасьня г. 1929

Орган Цэнтральнага і Менскага Камітэтаў Камуністычнай Партыі (б) Беларусі

Адрас рэд. і канторы: Менск, Савецкая, 63
ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА, ГОД ВЫДАНЬНЯ XIII
Тэлефоны: рэдактар—1074, сакратар—619, кантора—781

АПОШНІЯ НАВІНЫ Б.С.С.Р.

ГОМЕЛЬ. (Наш кар.). На буйных прадпрыемствах акругі рабочыя пастанавілі адпрацаваць 25-га сьнежня ў фонд індустрыялізацыі краіны. Рабочыя швэйнай фабрыкі „Камінтэрн" пастанавілі працаваць у дні яўрэйскіх рэлігійных сьвят, а таксама адпрацаваць 25-га сьнежня ў фонд індустрыялізацыі.

БУДАЎНІЦТВА САЦЫЯЛІЗМУ І СУПЯРЭЧНАСЬЦІ РОСТУ

Даклад т. МОЛАТАВА на першай Маскоўскай абласной партыйнай канфэрэнцыі 14 верасьня 1929 году

Міжнароднае становішча і асноўная сусьветная супярэчнасьць

Капіталістычны сьвет і СССР

ТАВАРЫШЫ!

Як бы глыбока не акуналіся мы ў гаспадарчыя справы, пытаньне аб асноўных пэрспэктывах пралетарскай рэвалюцыі заўсёды заставаўся і застаецца ў цэнтры нашае ўвагі. Ва ўмовах крызісу сусьветнага капіталізму, які ўсё абвастраецца, гэтае пытаньне мае асаблівае значэньне. Будаўніцтва сацыялізму СССР адбываецца ў такі пэрыяд, калі капіталістычны сьвет усё больш расхістваецца, калі ў ім усё больш растуць і абвастраюцца разбураючыя для яго супярэчнасьці.

У зьвязку з гэтым, мы павінны зьвярнуць асаблівую ўвагу на наступнае паказаньне ў рэзалюцыі 10-га пленуму ВККІ, а іменна: «Ня гледзячы на супэрніцтва і жорсткую барацьбу ўнутры імпэрыялістычнага лягеру, асноўная сусьветная супярэчнасьць паміж капіталістычным сьветам і СССР, як дзьвюма прынцыпова процілеглымі гаспадарча-палітычнымі сыстэмамі, усё больш абвастраецца».

Напад імпэрыялістых на СССР зьяўляецца галоўнай небясьпекай. Нам важна канстатаваць ня толькі факт абвастрэньня асноўнае супярэчнасьці ў сучасным сусьветным разьвіцьці. Нам важна даць сабе справаздачу ў тым, як-жа ў сапраўднасьці складаюцца суадносіны сіл паміж капіталістычным сьветам і СССР, якая тэндэнцыя ў суадносінах гэтых сіл. Нам ясна, што ў тэхніка-эканамічных адносінах СССР далёка адстаў ад перадавых капіталістычных краін. Нашы сілы, паколькі гутарка ідзе аб тэхніцы і наяўных эканамічных рэсурсах, значна слабей ад тых, якія мае капіталістычны сьвет і нават некаторыя паасобныя капіталістычныя краіны.

Аднак, аглядаючыся назад, мы з упэўненасьцю можам сказаць, што суадносіны сіл паміж капіталістычным сьветам і СССР з часу Кастрычнікавага перавароту зьмяніліся і працягваюць зьмяняцца на нашу карысьць. Як бы павольна гэта не адбывалася, аднак, такая тэндэнцыя зусім відавочная. А гэта мае вялікае значэньне ня толькі для рабочае клясы Савецкага Саюзу, але і для ўсяго міжнароднага пралетарыяту.

Нельга забываць і аб тым, што гэты факт пачынаюць усё больш усьведамляць і пануючыя клясы імпэрыялістыч- [illegible]

КАНФЛІКТ НА К.-УС. ЧЫГУНЦЫ

[illegible] тое, каб прадставіць СССР парушальнікам міру і начынальнікам вайны, спрабуюць цяпер выявіць міралюбівую пазыцыю Савецкага Саюзу, як бясьсільле саветаў. Нарэшце, і гэта спроба зьяўляецца, хаця і з другога канца, такая сама правакацыяй вайны. Але і гэтая стаўка імпэрыялістычных дзяржаў усё больш выкрываецца падзеямі, зьвязанымі з канфліктам на К.-Усх. чыг., дзякуючы цьвёрдай і прынцыпова пасьлядоўнай пазыцыі савецкага ўраду. Захватчыкі К.-Усх. чыг. зусім не адчуваюць сябе пераможцамі. Іх затрудненьні ў зьвязку з канфліктам узрастаюць з кожным днём. Развал чыгункі і бездапаможнасьць кітайскай адміністрацыі чыгуначнай, адміністрацыйнай, ваеннай у справе барацьбы з разрухай на К.-Усх. чыг. усё больш павялічваецца.

З другога боку, палітыка савецкага ўраду ў канфлікце на К.-Усх. чыг. сваёй прынцыповай рашучасьцю забясьпечыла сабе ня толькі спачуваньне працоўных Савецкага Саюзу, але і ўсё больш узрастаючае спачуваньне працоўных мас іншых краін.

Між тым Мукдэн і Нанкін вымушаны зьвярачацца да жульніцкіх манэўраў для прыкрыцьця сваёй бездапаможнасьці і хістаньняў. Як вы ведаеце, Мукдэн і Нанкін некалькі раз зварачаліся да СССР з прапановамі аб перагаворах аб урэгуляваньні канфлікту. Двуліцасьць гэтых прапаноў савецкі ўрад сыстэматычна выкрывае. Савецкі ўрад згадзіўся абмежавацца толькі самымі мінімальнымі папярэднімі ўмовамі для таго, каб прыступіць да канфэрэнцыі па ўрэгуляваньні канфлікту. Як вядома, у гэтыя мінімальныя ўмовы ўваходзіць перш за ўсё неадкладнае назначэньне на К.-Усх. чыг. кіраўніка і яго памочніка, якія рэкамендуюцца СССР, у адпаведнасьці з тым, што мела месца на падставе мукдэнска-пекінскае згоды да канфлікту. Бясспрэчнасьць гэтае ўмовы для ліквідацыі канфлікту відавочна. Аднак. мукдэнска-нанкінскія ўлады то даюць адпаведныя абяцаньні, то бяруць іх назад, выкрываючы гэтым ужо няўпяршыню вераломства сваёй палітыкі.

Такі-ж двудушніцкі характар мае і апошняя прапанова Нанкіну аб неадкладным назначэньні па адным памочніку кіраўніка ад СССР і Кітая—прапанова, якою нанкінцы хочуць падмяніць даную імі раней згоду на назначэньне савецкага кіраўніка і яго памочніка. Само сабою зразумела, што падобныя, з дазволу сказаць, «манэўры» нанкінскага ўраду толькі б'юць па яго аўтарытэце. Прыходзіцца такім чынам канстатаваць, што гэта палітыка Нанкіну і Мукдэну ні ў якой меры не стварае на-

ват элемэнтарных прадпасылак для ліквідацыі канфлікту шляхам згоды.

Таму савецкі ўрад цьвёрда стаіць на занятай ім пазыцыі, якая азначае патрабаваньне забесьпячэньня мінімальных умоў для скліканьня савецка-кітайскай канфэрэнцыі па ўрэгуляваньні канфлікту. Наша пазыцыя выкрывае ўсіх і ўсякіх правакатараў вайны, і разам з тым азначае, што **ўсякім спробам нападу СССР даваў і будзе даваць магутны адпор.** Часьці Чырвонай арміі паказалі ўжо не адзін прыклад стойкага адпору спробам белабандытаў і кітайскіх часьцей перайсьці нашу мяжу. На новыя спробы белагвардзейцаў у Манчжурыі і на новыя напады кітайскіх мілітарыстых мы здолеем адказаць з належнай цьвёрдасьцю і бязьлітаснасьцю.

У свой час савецкі ўрад, у процілегласьць імпэрыялістым, што маюць канцэсіі ў Кітаі, добраахвотна пайшоў ня толькі на супольнае кіраваньне і на перадачу кітайскаму боку паловы прыбыткаў чыгункі, якая належыць нашай дзяржаве, але таксама правёў на К.-Усх. чыг. усе асноўныя мерапрыемствы ў адносінах рабочых і служачых, якія ажыцьцёўлены ў СССР (8-мігадзінны рабочы дзень, ахова працы, пабудова памяшканьняў, больніц, школ для рабочых і служачых і г. д.).

Цяпер савецкі ўрад дабіваецца ўсяго толькі аднаўленьня добраахвотна заключаных паміж СССР і Кітаем дагавароў 1924 году, злачынна парушаных разбойніцкім захватам. Такая пазыцыя СССР цалкам адпавядае ня толькі інтарэсам рабочае клясы нашай краіны, але рабочае клясы Кітая, а таксама інтарэсам усяго міжнароднага пралетарыяту.

Важнейшай задачай нашай міжнароднай палітыкі і ў даным выпадку зьяўляецца ўсямернае растлумачэньне шырокім масам СССР і працоўным усяго сьвету правільнасьці палітыкі савецкага ўраду і забесьпячэньне ўсё большага падтрыманьня яе, і перш за ўсё з боку міжнароднага пралетарыяту.

Канфлікт на К.-Усх. чыг. гэта ня толькі і нават ня столькі канфлікт паміж Савецкім Саюзам і кітайскімі мілітарыстымі, колькі адзін з буйнейшых момантаў барацьбы імпэрыялістычных дзяр- [illegible]

УЗАЕМААДНОСІНЫ ПАМІЖ АНГЛІЯЙ І СССР

[illegible] кі як прадстаўнік ангельскай буржуазіі, але і як прадстаўнік усяго варожага СССР імпэрыялістычнага сьвету. Відавочна, Гэндэрсон, жадаючы апынуцца наперадзе буржуазных урадаў па частцы націску на СССР, парашыў папрабаваць дабіцца такіх уступак ад СССР цаною аднаўленьня з ім дыплёматычных зносін, якіх да гэтага часу не ўдавалася дабіцца ніводнай імпэрыялістычнай дзяржаве. Толькі гэтым можна вытлумачыць тыя лоўкія «манэўры», якія рабіў за апошнія часы Гэндэрсон.

Зразумела, калі-б Гэндэрсон дабіўся хоць частковага посьпеху ў гэтых адносінах, ён быў-бы гэроем усяго імпэрыялістычнага сьвету. Але ў тым і справа, што гэта надзея падобна ўсяго толькі на мыльную бурбалку. Толькі цяпер кіруючыя колы Англіі як быццам зразумелі бясплоднасьць гэтых мар, і мы маем ужо новую прапанову аб перагаворах выключаны па фармальных пытаньнях працэдуры. Гэта ня значыць, што ўсё іншае пойдзе прахам. Гэта ня значыць, што на нашым шляху не расстаўлены падводныя камяні. Адно ясна, што наша лінія ў пытаньні аб узаемаадносінах з Англіяй застаецца ранейшай: **толькі пасьля аднаўленьня нармальных і дыплёматычных адносін змогуць быць пачаты перагаворы па сутнасьці спрэчных пытаньняў, перагаворы аб прэтэнзіях і контр-прэтэнзіях.** На гэтай пазыцыі мы стаялі на працягу ўсяго папярэдняга пэрыяду, на гэтай аснове мы сыстэматычна ўзмацняем да гэтага часу нашае міжнароднае становішча, і, спадзяемся, будзем узмацняць яго далей, ня гледзячы на «мары» ангельскай і ўсёй сусьветнай буржуазіі.

Выкрываць палітыку ўсіх і ўсякіх імпэрыялістых, усямерна пры гэтым растлумачваючы рабочым і ўсім працоўным прынцыповую лінію пралетарскае дзяржавы ў адносінах капіталістычных дзяржаў, было і застанецца важнейшай нашай задачай. Барацьба вакол аднаўленьня адносін Англіі з Савецкім Саюзам толькі дапаможа нам выкрыць перад масамі сапраўды-буржуазны характар палітыкі рабочае партыі, якая (палітыка) праяўлялася зараз у **самай аголенай форме,—там, дзе справа ідзе аб абароне інтэрэсаў капіталу, аб абароне інтэрэсаў буржуазіі, аб абароне імпэрыялістычных пазіцый.** Лінія сапраўды пралетарскай рэвалюцыйнай палітыкі становіцца ўсё больш зразумелай і бліжэйшай да мас працоўных, а ў гэтым наша першачарговая міжнародная задача.

Канфлікт па Ўсходзе і барацьба вакол перагавораў паміж СССР і Англіяй на Захадзе зьяўляюцца тымі вугламі міжнароднай палітыкі. якія знаходзяць сваё

яскравае адлюстраваньне ў абвастрэньні ўзаемаадносін паміж капіталістычным сьветам і СССР. У сваю чаргу, гэтае абвастрэньне выцякае з характару разьвіцьця капіталістычнага сьвету, з аднаго боку і СССР з другога.

АБ „РОЎНАВАЗЕ" ПАЗШ І „РОСКВІЦЕ" У СССР

ПАЗШ—самая магутная і поўнакроўная капіталістычная краіна. Аналіз эканамічнага разьвіцьця гэтай краіны мае асабліва важнае значэньне. У сувязі з гэтым прыдзецца спыніцца на аднэй кнізе, якая вышла ў маі месяцы ў ПАЗШ. Я маю на ўвазе справаздачу ўрадавага камітэту, на чале якога стаіць Гэрбэрт Гувэр, цяперашні прэзыдэнт ПАЗШ. Гэты камітэт, у які ўваходзілі апрача Гувэра такія выдатныя амэрыканскія дзеячы, як Оуен Юнг (аўтар вядомага «пляну Юнга»), Вільям Грын (старшыня амэрыканскай фэдэрацыі працы), буйнейшыя банкіры, прафэсары, адвакаты і г. д., выдаў двухтомнае дасьледваньне па загалоўкам «Апошнія зьмены ў эканоміцы ПАЗШ». Гэта дасьледваньне дае апісаньне эканамічнага разьвіцьця ПАЗШ за пэрыяд з 1922 года да пачатку 1929 года. Я пазнаёмлю вас у некалькіх словах са зьместам паданых у ёй дзьвюх цікавых табліц. У гэтых табліцах даецца агляд эканамічнае будовы 17-ці буйнейшых краін за гады з 1919-21 (першая табліца) і за гады з 1922-27 (другая табліца). У ліку 17 краін, на чале якіх пастаўлены ПАЗШ, ёсьць усе важнейшыя капіталістычныя дзяржавы, а іменна: Англія, Францыя, Нямеччына, Італія, Японія, Кітай, Індыя і г. д. У табліцы адведзена месца і для Расіі, зразумела, у апошняй графе.

У гэтых табліцах даны ў зусім кароткіх выразах («ажыўленьне», «зьніжэньне», «росквіт») характарыстыкі эканамічнага становішча пералічаных краін па паасобных гадох і нават па паўгодзьдзях. Атрымліваецца вельмі просты, разам з тым, цікавы малюнак эканамічнага разьвіцьця амаль усяе зямное кулі за апошні пэрыяд.

[illegible] ма супаставіць гэтыя сьведчаньні нашых ворагаў са сьлязьлівымі воплямі правых аб «дэградацыі». Але даволі пра гэта.

Далей тав. Молатаў паказвае на галоўныя вывады гэтага камітэту. «Хоць Амэрыка—гавораць яны—мае шмат абяцаючую будучыну, але важная акалічнасьць, якая адзначаецца гэтым дасьледваньнем, заключаецца ў тым, што мы ня можам захаваць нашых эканамічных пераваг або каштоўнасьці і спадзявацца на рэалізацыю нашае эканамічнае будучыны, калі мы не ўсьвядомім добра прынцыпу роўнавагі і ня будзем ўмела ўжываць яе ва ўсіх эканамічных адносінах. Здавалася-б, што мы можам ісьці наперад з растучай актыўнасьцю. Але мы можам гэта рабіць толькі ў тым выпадку, калі мы перавысім тэхніку роўнавагі. Камітэт думае, што ўмелая работа эканамістых інжынэраў і статыстыкаў, якія падрыхтавалі дасьледваньне, на якім мы засноўваем факты і тлумачэньні, будзе дапамагаць такой тэхніцы».

Гэтыя разважаньні аб «роўнавазе», аб «прынцыпе роўнавагі», аб «тэхніцы роўнавагі» заслугоўваюць вялікае ўвагі.

Яны паказваюць, што ў туманных сказах аб «тэхніцы роўнавагі» паны амэрыканскія банкіры, капіталістыя і буржуазныя палітыкі прабуюць толькі схаваць сваю трывогу за лёс амэрыканскага капіталізму. Не дарма справаздача канчаецца ў вельмі мінорным тоне. Месцы аб эканамічнай роўнавазе пры капіталізьме ня могуць не расьсейвацца пры першай сутычцы з жыцьцём. Урэшце, **гэта—мара аб «арганізаваным капіталізьме», якога на сьвеце ня было і быць ня можа.**

Безнадзейныя блуканьні банкіраў і буржуазных палітыкаў вакол пытаньняў аб «эканамічнай роўнавазе», толькі падкрэсьліваюць, што капіталізм сябе зжыў, што ёсьць толькі адзін выхад да рэальнага ажыцьцяўленьня мары аб «роўнавазе»: зьвяржэньне капіталізму і пераход да плянавай сацыялістычнае гаспадаркі. Мара аб выпрацоўцы «тэхнікі роўнавагі» ёсьць нішто іншае, як пустая ідылія наконт плянавае гаспадаркі ва ўмовах капіталістычнай анархіі, якая ўсё больш абвастрае супярэчнасьць паміж растучымі вытворчымі сіламі і буржуазнай абалонкай грамадзтва, у якім масы асуджаны на ўсё большае пагоршаньне матар'яльных і іншых умоў іх жыцьця. Той факт, што СССР ужо ня першы год з посьпехам праводзіць намячаемыя ім эканамічныя пляны і што цяпер мы перайшлі да ажыцьцяўленьня пяцігодкі ня можа не ўзмацняць у пануючых буржуазных кляс імкненьня

аўладаць капіталістычнай стыхіяй, «арганізаваць» капіталістычную анархію.

Вывады камітэту з усёй іх туманнасьцю, супярэчлівасьцю і яўнай бездапаможнасьцю лішні раз паказваюць бясьсільле капіталізму ажыцьцявіць «прынцып роўнавагі». Гэтыя патугі паноў Гувэра, Оуэна, Юнга, Грына і іншых выключнай яскравасьці прадстаўнікоў капіталу сьведчаць аб тым, што **капіталістычны сьвет усё больш заблытваецца ў сваіх супярэчнасьцях, што крызіс капіталізму ўсё больш паглыбляецца, што капіталізм ня можа знайсьці выхаду, шчыльна падводзячы яго да моманту свайго поўнага краху.** І адбываецца гэта як раз у той момант, калі краіна,—дзе будуецца сацыялізм—СССР пераможна адраджаецца на аснове ўзмацненьня плянавае сацыялістычнае гаспадаркі.

Справаздача Гувэраўскага камітэту наглядным чынам пацьвярджае гэты асноўны вывад, заснаваны на марксысцка-ленінскім аналізе разьвіцьця капіталізму. Рост супярэчнасьцяй у сыстэме капіталізму за апошнія гады ідзе з асаблівай шпаркасьцю. Абвастрэньне ў сучасны пэрыяд клясавых супярэчнасьцяй у капіталістычным сьвеце дасягло такой ступені, калі трэба канстатаваць нарастаньне новага рэвалюцыйнага ўздыму ў рабочым руху капіталістычных краін, а таксама ў калёніях, дзе шырыцца рэвалюцыйна-вызваленчая барацьба супроць капіталізму. Аб гэтым з усёй поўнасьцю сказаў апошні пленум Выканкому Камінтэрну.

Далей тав. Молатаў спыняецца на пытаньні росту клясавых супярэчнасьцяй у буржуазных краінах. Ён гаворыць аб пагаршэньні эканамічнага становішча рабочае клясы і аб росьце супраціўленьня рабочых наступленьню капітала, у тым ліку і ў калёніях. Канкрэтнымі прыкладамі дакладчык ілюструе думку аб тым, што новы рэвалюцыйны ўздым рабочага руху мае сапраўды міжнародны характар.

РОЛЯ САЦЫЯЛ-ДЭМАКРАТЫІ

Потым тав. Молатаў пераходзіць да ацэнкі ролі сацыял-дэмакратыі. У гэтых умовах сацыял-дэмакратыя ператвараецца ва ўсё больш сапраўдную зброю імпэрыялізму. Гэта цалкам пацьвярджаецца прыходам да ўлады партый II-га Інтэрнацыяналу ў Нямеччыне і ў Англіі.

Ня гледзячы на тое, што нямецкая сацыял-дэмакратыя мае ў парляманце толькі каля $^1/_3$ мандатаў, а ангельская рабочая партыя [illegible]

[illegible] імпэрыялістычную праграму магутнейшай у Эўропе капіталістычнай краіны, якая імкнецца адгарадзіцца ад паўночна-амэрыканскай канкурэнцыі і яшчэ ў большай меры імкнецца да стварэньня **адзінага фронту імпэрыялістых Эўропы супроць СССР.**

Аднак, вынікі Гаагі ясна гавораць, наколькі імпэрыялістыя ня здольны вырашаць супярэчнасьці ў сваім асяродзішчы. Гаагская канфэрэнцыя, якая займалася разглядам, так званага, пляну Юнга зьяўляецца тыповым прыкладам бясьсільля імпэрыялістых вырашыць супярэчнасьці капіталістычнага разьвіцьця, якія ўсё паглыбляюцца. Амаль кожны ўрад, які прымаў удзел у перагаворах, выяўляе вынік Гаагі, як сваю перамогу. Асабліва шмат шуму было ўзьнята вакол мізэрнай «перамогі» Сноудэна, які вырваў сваім націскам на іншыя краіны на карысьць Англіі 36 мільёнаў марак дадатковых плацяжоў. Сноудэн і ўрад Макданальда цалкам заслужыў вялікую пахвалу з боку ўсяе ангельскае буржуазіі за гэты «посьпех» у Гаазе. Міністар фінансаў «рабочага» ўраду сапраўды пастараўся для сваёй буржуазіі. У сапраўднасьці-ж гэтай «перамозе» грош цана, бо за ёю ня могуць не пасьледваць новыя і сапраўды значныя затрудненьні для ўраду Макданальда. Недарма «Тан» намякала на тое, што Вялікабрытанія рызыкуе стварыць сур'ёзныя нязручнасьці для сапраўднай палітыкі Вялікабрытаніі, калі атмасфэра, створаная Сноудэнам, павядзе да падрыву сардэчнае згоды.

«Перамога» Сноудэна ў Гаазе ня можа ня весьці да некаторай перагрупіроўкі сіл у імпэрыялістычным лягэры, што лішні раз падкрэсьлівае ўсю няўстойлівасьць узаемаадносін паміж імпэрыялістычнымі дзяржавамі ў самой Эўропе, не гаворачы ўжо аб іх узаемаадносінах з пазаэўрапэйскім капіталістычным сьветам. Магчыма, што ў выніку «перамогі» ўраду Макданальда ў Гаазе папаўнеюць кішэні лёнданскіх банкіраў, але гэта «перамога» ва ўсякім выпадку ня створыць умоў нават для мізэрнага паляпшэньня становішча рабочых.

Партыі II-га Інтэрнацыяналу, што маюць уладу ў Англіі і Нямеччыне, нічога ня робяць для паляпшэньня становішча рабочых мас. Разам з тым, буржуазія скарыстоўвае іх шляхам прыцягненьня ўраду для далейшага паходу на рабочую клясу і для простага пашырэньня фашысцкіх мэтадаў барацьбы супроць рабочых.

Прыкладам такога падыходу зьяўляецца пагаршэньне закону аб страха-ваньні беспрацоўных, што праводзіцца цяпер у Нямеччыне сацыял-дэмакратычным міністрам працы Вісэлем. З другога боку некалькі раней сацыял-дэмакратычны паліцэй-прэзыдэнт Бэрліна Цэргібэль наладзіў у майскія дні прыкладную, нават з пункту погляду фашыстых, расправу з рабочымі.

Сацыял-дэмакратыя шпарка ідзе па шляху фашызацыі. Так званая «левая дэмакратыя» на справе знаходзіцца ў саюзе з фашыстамі.

У той час, калі фашыстыя ліхаманкава рыхтуюцца да перавароту, «левыя сацыял-дэмакраты» на чале з Ото Баўэрам не знаходзяць нічога лепшага, як займацца балбатнёй аб узаемным разбраеньні рабочых і фашыстых. Апошнія скарыстоўваюць гэтую балбатню, як выгадную для сябе адцяжку, і працягваюць далейшае ўзбраеньне. Такая палітыка сацыял-дэмакратыі, што разьвязвае дарогу фашысцкаму перавароту, ня можа ня выклікаць усё большага абурэньня ў рабочых масах. Поўны крах сацыял-дэмакратычнай палітыкі выяўляецца цяпер з усёй узрастаючай хуткасьцю.

Потым тав. Молатаў дае характарыстыку становішча ў Камінтэрне і ў яго паасобных сэкцыях і на гэтым канчае першую частку даклада, прысьвечаную пытаньням міжнароднага становішча.

Унутраное становішча і задачы

ПЭРСПЭКТЫВЫ БУДАЎНІЦТВА І ТЭХНІЧНАЯ БАЗА

Друк своечасова прыпамянуў пра тое, што гаварыў Ленін на 11-м зьезьдзе партыі—аб тагачасным становішчы і аб пэрспэктывах сацыялістычнага будаўніцтва ў СССР. Тады Ленін так азначаў нашы задачы: «злучыцца з сялянскай масай, з радавым працоўным сялянствам і пачаць рухацца наперад павольна, але затое так, што сапраўды будзе рухацца ўся маса».

Сапраўды, у першыя гады НЭП'у гаспадарка СССР, калі яе ўзяць у цэлым, аднаўлялася павольна. Асабліва тут трэба мець на ўвазе вёску, дзе і зараз мы яшчэ не дасягнулі нават даваенных размераў прадукцыі, напрыклад, па збожжавых культурах. Але цяпер ужо можна сказаць, што мы пачынаем уступаць у такую паласу разьвіцьця савецкае гаспадаркі, аб якой мы і марыць не маглі ў 1922 годзе.

Далей, дакладчык дае кароткую характарыстыку зьмен пяцігодкі, якія намеціліся ў апошнія месяцы ў бок яе далейшага пашырэньня. Цікава далей адзначыць, што ў ацэнцы нашага гаспадарчага разьвіцьця ў буржуазным лягеры зьяўляюцца новыя ноткі. Вось, напрыклад, як ацэньвае карэспандэнт буржуазнай газэты «Бэрлінэр Тагэблат» (К. Шэфтэр, 12 ліпеня), нашу пяцігодку:

«Гэта вялізьнейшы і ў многіх адносінах сучасны эканамічны экспэрымэнт, але ня толькі першы, але і самы арыгінальны. Бедная, старая Эўропа! Калі экспэрымэнт удасца толькі на тры чвэрткі, тады ня прыдзецца сумнявацца ў канчатковай перамозе. Гэта была-б перамога сацыялістычнага мэтаду, дасягнутая сіламі маладога, здольнага і багатага розумам народу».

Вы ведаеце, што К. Шэфтэр прасякнуты вялікай трывогай за тое, што «бедная, старая Эўропа» застанецца ў хвась- [illegible]

васьці.

З супастаўленьня зьмешчаных тут даных з матар'яламі пяцігадовага пляну высьвятляецца, што ў параўнаньні з 1925-26 годам да канца пяцігодкі да 1932-33 г. спажываньне мэханічнай і электрычнай энэргіі прамысловасьцю ў нас вырастае, прыкладна, у 3 з паловаю разы, пры гэтым электрыфікацыя павысіцца з 48 проц. да 82 проц. Асабліва-ж важна адзначыць, што так званая энэрга-ўзброенасьць вытворчага рабочага таксама вырасьце ў 2 з паловаю разы.

У пытаньні аб ажыцьцяўленьні лёзунгу «дагнаць і перагнаць» капіталістычныя краіны, мы за апошні час зрабілі яшчэ адзін вельмі буйны крок. Пастанова аб пераходзе на непарыўную вытворчасьць мае ў гэтых адносінах вялізнае значэньне. Гэта мерапрыемства дае СССР вялізную перавагу ў справе паскарэньня гаспадарчага разьвіцьця, ствараючы для разьвіцьця нашай прамысловасьці такія спрыяючыя ўмовы, якіх капіталістычныя краіны ня маюць і мець ня могуць.

Потым т. Молатаў спыняецца на наступных пытаньнях: аб зьніжэньні сабекошту і аб прадукцыйнасьці працы; аб ходзе сацыялістычнага спаборніцтва; нарэшце, на мерапрыемствах, накіраваных да ўпарадкаваньня кіраўніцтва вытворчасьцю і ўстанаўленьня адзінаначальля.

ШПАРКІ РОСТ ГРАМАДЗКАГА СЭКТАРУ СЕЛЬСКАЕ ГАСПАДАРКІ

Пераходзячы да пытаньняў сельскае гаспадаркі, дакладчык падае рад даных, якія характарызуюць шпаркі рост грамадзкага сэктару, асабліва калгасаў. «Якія буйныя зьмены ў разьвіцьці сельскае гаспадаркі ўносяць апошнія посьпехі сельгаснага і калгаснага будаўніцтва,—кажа далей т. Молатаў,—можна цяпер бачыць з раду заяў прадстаўнікоў буржуазнага сьвету, якія мелі магчымасьць непасрэдна азнаёміцца з фактамі. Падам пару вытрымак з дзьвюх замежных газэт па гэтым пытаньні.

Перш за ўсё працытую карэспандэнцыю з Масквы пана Н. Фарсона, надрукаваную 24-га жніўня ў амэрыканскай газэце «Чыкаго Дэйлі Ньюс». Пан Фарсон піша:

«Сьвет прывык атрымліваць зьдзіўляючыя весткі з Савецкай Расіі. І нішто ня можа выклікаць большага зьдзіўленьня, бадай, патрасеньня, як вялізны рост калектыўнае сельскае гаспадаркі [illegible] якая разьвіваецца зараз з такой шпаркасьцю, што калі яго цяперашні тэмп будзе захован, дык ён хутка выкліча рашаючую рэарганізацыю сельска-гаспадарчае эканомікі, а, бадай, навет і палітычнага становішча Савецкага Саюзу». Так кажа карэспандэнт аднэй з буйнейшых буржуазных газэт Амэрыкі.

А вось што піша аб калектывізацыі карэспандэнт «Дэйлі Гэральд»—цэнтральнага органу ангельскай рабочай партыі. Гэты карэспандэнт, пан М. Фардман піша ў «Дэйлі Гэральд» ад 29-га жніўня наступнае:

«Пасьля некалькіх дзён я сам ужо ўмеў адрозьніць калгасныя палі ад індывідуальных—ня толькі таму, што першыя прадстаўлялі непарыўную масу, а іншыя складаюцца з маленькіх вучасткаў зямлі, перарэзаных межамі, а галоўнае таму, што яны (калгасныя палі) лепш уроблены, усходы на іх добрыя і што яны, наогул, сваім выглядам адзначаюцца ад звычайных сялянскіх палёў».

Гаворачы пра становішча ў вёсцы трэба з асаблівай увагай адносіцца да факту абвастрэньня клясавае барацьбы, у цяперашні момант. Сам рост саўгасаў і калгасаў выклікае шалёнае супраціўленьне кулацтва. У раёнах шырокай калектывізацыі гэтае абвастрэньне часамі даходзіць да вельмі вострых форм барацьбы. Кулацтва прабуе ўсякім запалохваньнем, а таксама простымі зьбіваньнямі, падпаламі і правакацыямі перашкодзіць калгаснаму будаўніцтву, падарваць аўтарытэт партыі і савецкай улады,—адным словам павярнуць кола назад. Але ўсё гэта дарэмна. Супраціўленьне капіталістычных элемэнтаў павінна толькі ўзмацніць нашу энэргію ў справе сацыялістычнае перабудовы вёскі.

КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ СЕЛЬСКАЕ ГАСПАДАРКІ ПАТРЭБНА ШЫРОКАЕ ПАДТРЫМАНЬНЕ З БОКУ РАБОЧЫХ МАС

[illegible] рэдняй Азіі. Камандыроўка работнікаў, пасылка рабочых брыгад і пастаянная сувязь фабрык і заводаў праз бавоўнаводную каапэрацыю з дэхканамі сярэдняй Азіі будуць мець вялікае значэньне для ажыцьцяўленьня карэнных задач сацыялістычнага перабудаваньня сельскае гаспадаркі гэтых раёнаў.

АБ ХАРЧАВЫМ ПЫТАНЬНІ І АБ ЗАРПЛАЦЕ

Хлебазагатоўкі адстаюць ад намечанага пляну

Цяпер трэба спыніцца на харчовым становішчы і загатоўках. Ажыцьцяўленьне гэтага пляну зусім магчыма з прычыны параўнальна добрага ўраджаю. Плян прадугледжвае вылучэньне асобнага недатыкальнага фонду ў паўмільёна пудоў хлеба ў якасьці аднэй з важнейшых гарантый устойлівасьці гаспадарчага разьвіцьця.

Аднак, ход хлебазагатовак паказвае, што пры наяўнасьці раду істотных посьпехаў ўсё-ж справа з загатоўкамі збожжавых культур ідзе невыстарчальным тэмпам. Праўда, паводле даных на 1-га верасьня загатоўлена ўсіх культур 126 мільёнаў пудоў супроць 40 мільёнаў ў мінулым годзе і 80 мільёнаў пазамінулага. У асноўным гэты тэмп утрымліваецца і для першых пяцідзёнак верасьня. Аднак, загатоўкі збожжавых культур адстаюць ад намечанага пляну.

Хлебазагатоўчая кампанія патрабуе да сябе ўзмоцненае ўвагі ўсіх партыйных арганізацый. Трэба моцна падцягнуцца нашым калгасам і наогул усёй нашай каапэрацыі.

У гэтым годзе на справу хлебазагатовак павінны зьвярнуць сур'ёзную ўвагу і цэнтральныя раёны, якія маюць свае, хоць і невялікія, загатоўчыя пляны. Гэтымі днямі ЦК ухваліў спэцыяльную пастанову, у якой паказваецца на неабходнасьць падцягнуцца са здачай хлебазагатовак такім абласным арганізацыям, як Маскоўская, Ніжагародзкая, Іванаўская, Ленінградзкая і Заходняя.

Побач з гэтым нельга паслабіць увагу да справы забесьпячэньня. Увядзеньне заборных кніжак зьявілася зусім правільным мерапрыемствам, якое рабочыя поўнасьцю ўхваляюць. Гэта дало магчымасьць лепш паставіць забесьпячэньне рабочых хлебам і разам з тым дало значную эканомію ў яго выдаткаваньні. Пры нармальным становішчы забесьпячэньня хлебам прамысловых раёнаў, мы маем у гэтым годзе за ліпень-жнівень па аднэй РСФСР ня менш 8-мі з паловаю мільёнаў пудоў эканоміі хлеба, супроць мінулага году. Для аднэй Масквы за ліпень-жнівень-верасень гэта эканомія будзе звыш 700 тысяч пудоў.

У цяперашні час мае асаблівае значэньне паляпшэньне арганізацыі забесьпячэньня рабочых іншымі прадуктамі харчаваньня: мясам, маслам, яйкамі, малаком. Відавочна і тут трэба пайсьці па шляху скарыстаньня практыкі заборных кніжак. Гэта зрабілася цяпер зусім неабходным асабліва ў сувязі з ненармальнасьцямі, што выклікаюцца чаргамі. ЦК надае вялікае значэньне правільнай пастаноўцы барацьбы з чаргамі і будзе дамагацца рашучага перамаганьня бюракратычных перашкод, якія перашкаджаюць нармальнай арганізацыі забесьпячэньня рабочых і работніц патрэбнымі прадуктамі.

Нарэшце, па пытаньні аб зарплаце. За бягучы гаспадарчы год намінальная зарплата павялічылася на 10 проц. замест вызначаных 7 проц., рэальная заработная плата павялічылася на 2-3 проц. Трэба мець на ўвазе, што за бягучы год павялічыліся таксама адлічэньні ад прыбыткаў прамысловасьці ў фонд паляпшэньня быту рабочых на 30 мільёнаў рублёў, што азначае ў сярэднім дадатковае павышэньне зарплаты на 1 проц. Акрамя таго былі зроблены значныя асыгнаваньні (да 142 міл. руб.) ураду. Бюджэт сацыяльнага страхаваньня павялічыўся на 177 мільёнаў рублёў. У будучым гаспадарчым годзе памечана павялічэньне зарплаты ў сярэднім на 9 проц. пры ўмове павышэньня прадукцыйнасьці працы на 23 проц. Прадугледжваецца таксама зьніжэньне індэксу рабочага набору. Усё гэта разам павінна даць далейшае значнае паляпшэньне становішча рабочых мас і стварыць умовы для значнага павышэньня прадукцыйнасьці працы.

ДА ПЫТАНЬНЯ АБ КАДРАХ

Цяпер пераходжу да праблемы аб кадрах. Чым бліжэй мы падыходзім да гэтага пытаньня, тым больш востра выкрываюцца супярэчнасьці паміж нашымі запатрабаваньнямі і фактычным становішчам спраў у гэтай галіне. Ленін вучыў адносіцца з асаблівай увагай да справы скарыстаньня старых тэхнічных і наогул культурных сіл. Ён вучыў таксама аб тым, каб камуністыя падыходзілі да іх работы з належнай крытыкай і праверкай. Цяпер гэтыя паказаньні Леніна маюць асаблівае значэньне. Грандыёзныя задачы рэканструкцыі гаспадаркі, ажыцьцяўленьне якіх ня можа не праходзіць у даны момант пры значным абвастрэньні клясавай барацьбы, барацьбы буржуазна-капіталістычных элемэнтаў супроць пралетарыяту, патрабуюць самага сур'ёзнага паляпшэньня нашага дзяржаўнага апарату, перамаганьня ў ім шматлікіх элемэнтаў бюракратызму і шырокага прасоўваньня на работу ў дзяржорганы новых кадраў з рабочае клясы, у прыватнасьці маладых таварышоў, што скончылі савецкія школы і ВНУ. Засьмечанасьць дзяржапарату чужымі пралетарыяту элемэнтамі прымусіла партыю прыступіць да сацыяльнай чысткі дзяржапарату. Ня буду спыняцца падрабязна на гэтым пытаньні.

Наконт асаблівай неабходнасьці чысткі, можна было-б падаць шмат ілюстрацый. Абмяжуюся толькі аднэй. Вынікі чысткі апарату Акадэміі Навук у Ленінградзе павінны прыцягнуць да сябе нашу асаблівую ўвагу. Тут з 169 правераных было зьнята з працы 78 чалавек. У ліку зьнятых з Акадэміі Навук нямала махровых прадстаўнікоў блізкіх да царскай манархіі «былых людзей».

Сярод навуковых работнікаў Акадэміі Навук, цяпер зьнятых з-за няздатнасьці іх да «навуковай дзейнасьці» для савецкай улады, знаходзяцца такія асобы, як камэргэр двара Мікалая II-га Фойнт, былы губарнатар Фідлеўскі, былы дырэктар агульнага дэпартаманту міністэрства ўнутраных спраў Шынкевіч, прыгавораны савецкім судом да расстрэлу за шантаж і які атрымаў потым пяць год турмы, удзельнік у 1922 годзе шпіёнскай контр-рэвалюцыйнай тэрарыстычнай арганізацыі Вержбіцкі, былы граф гофмэйстэр двара Мікалая II-га і асабісты сакратар Аляксандры Фёдараўны—Я. Н. Растоўцаў, дачка былога міністра ўнутраных спраў Дурнаво, былы асабісты сакратар Варшаўскага архібіскупа Дэмусак, які перайшоў на работу ў Акадэмію са службы ў патрыярха Ціхана, [illegible]

(Працяг дакладу на 2-ой стар.)

Даклад тав. МОЛАТАВА

Усё гэта гаворыць аб тым, што клясавая чуйнасьць і рэвалюцыйная пільнасьць нашых работнікаў ва многіх выпадках яшчэ зусім нявыстарчальныя. Неабходнасьць бязьлітаснай барацьбы з контр-рэвалюцыйнымі шкоднікамі не патрабуе тлумачэньня. З другога боку нам ня менш патрэбна ўпартая палітычная работа сярод масы старых тэхнічных кадраў.

Асноўная маса гэтых тэхнічных кадраў працуе наогул лёяльна для савецкае дзяржавы. Нашай задачай зьяўляецца дыфэрэнцыяваць старыя тэхнічныя кадры з тым, каб выдзяляць іх:

а) актыўных і сьвядомых прыхільнікаў сацыялістычнага будаўніцтва;

б) стварыць патрэбныя ўмовы для іх плённай работы.

в) бязьлітасна караць сабатажнікаў і шкоднікаў, якія прабуюць працягваць шкодную работу ў гаспадарчых установах. Нейкую ролю ў гэтай справе хацела адыграць спэцыяльная, створаная па ініцыятыве групы беспартыйных інжынэраў і вучоных, арганізацыя тэхнічных сіл Варнітсо.

Аднак, яна аказалася настолькі маложыцьцёвай, што цяпер мала хто можа сказаць, ці існуе яна на справе, ці толькі лічыцца ў сьпісе добраахвотных арганізацый. Ва ўсякім выпадку прафсаюзы павінны ў значна большай меры, чым да гэтага часу, пасунуць уперад справу савецкай арганізацыі тэхнічных сіл, з захаваньнем указанага дыфэрэнцыяванага падыходу да гэтых кадраў. Дыфэрэнцыяцыя сярод інтэлігенцыі, у прыватнасьці сярод яе старых кадраў, узмацняецца. За апошні час гэта адбіваецца на радзе новых фактаў, якія заслугоўваюць увагі. Вось, у літаратурным асяродзьдзі завязалася барацьба наўкола пытаньня аб недапушчальнасьці для савецкіх пісьменьнікаў друкавацца ў замежных белагвардзейскіх выданьнях, чаго яшчэ нядаўна не наглядалася. Зьмешчанае пісьменьнікам Пільняком у эміграцкім бэрлінскім выдавецтве апавяданьне «Чырвонае Дрэва» выклікала сярод літаратараў цэлую буру пратэстаў. Гэты факт дапамог у справе дыфэрэнцыяцыі пісьменьніцкага асяродзьдзя. У зьвязку з гэтым пытаньнем, аб недапушчальнасьці для савецкага пісьменьніка друкавацца ў эміграцкіх выдавецтвах, пачынае расчышчацца застаялася атмасфэра некаторых пісьменьніцкіх арганізацый. Здаецца, нарэшце, што зьявілася на сьвет фэдэрацыя савецкіх пісьменьнікаў, якая фармальна ўзьнікла амаль два гады таму назад. Можна толькі пажадаць, каб на барацьбе з анты-савецкімі выступленьнямі, сапраўды на-савецку сталі выхоўвацца нашы пісьменьніцкія кадры.

Нельга не адзначыць яшчэ аднаго цікавага зьявішча ў інтэлігенцкім асяродзьдзі. Сярод асобных яе прадстаўнікоў, асабліва, сярод тых, што працуюць над пытаньнямі сельскае гаспадаркі, цяпер можна сустрэцца з адкрытымі выступленьнямі супроць палітыкі партыі і савецкай улады пад прыкрыцьцем заяў аб салідарнасьці з «правым ухілам». У нашых савецкіх органах і Вузах ёсьць такія «дзеячы», якія стараюцца працягваць варожыя нашай лініі палітычныя тэндэнцыі, прыкрываючыся спасыланьнем на пляцформу правага ўхілу. Гэтыя людзі не разумеюць, што палітыка УсеКП(б) несумяшчальна з абаронай права-ўхілісцкай ідэалёгіі. Яны не разумеюць, што наша партыя вядзе непрымірымую барацьбу з усякімі тэндэнцыямі і права-ухілісцкай ідэалёгіяй, бо гэта ідэалёгія, нарэшце, зьяўляецца нічым іншым, як ідэалёгіяй адраджэньня капіталізму.

Гэтыя людзі, відавочна, не разумеюць, што выстаўляючы сябе адкрытымі прыхільнікамі права-ўхілісцкай ідэалёгіі, прапаведзь якой несумяшчальна з прыналежнасьцю да кампартыі,—яны на справе выкрываюць сваё дробна-буржуазнае меншавіцкі-эсэраўскае нутро. На гэтым прыкладзе відаць, што ўсякае змазваньне барацьбы з правай небясьпекай зьяўляецца на справе паслугай меншавікам і эсэрам, якія прабуюць падняць галовы. Прыведзеныя прыклады павінны прымусіць нас усямерна ўзмацніць барацьбу з меншавіцка-эсэраўскімі ўплывамі ў рабоце нашых дзяржорганаў.

Гэтыя прыклады, разам з тым, ілюструюць і тую думку, што праблема стварэньня сваіх кадраў,—кадраў пралетарскіх чырвоных спэцыялістых стала перад намі ва ўвесь свой рост. Недахоп кадраў спэцыялістых для вырашэньня задач сацыялістычнага будаўніцтва, якое шпарка разгортваецца, мы адчуваем на кожным кроку. Недарма ў апошні час ідуць бязьлічныя мабілізацыі камуністых для розных галін практычнага будаўніцтва.

У заключэньне па пытаньні аб праблеме будаўніцтва т. Молатаў высоўвае наступныя асноўныя задачы:

а) чыстку дзяржорганаў, б) сьмелае вылучэньне новых пралетарскіх кадраў і в) узмоцненую работу над выхаваньнем маладых кадраў, а таксама ўсямернае павышэньне кваліфікацыі цяперашніх работнікаў-практыкаў.

РАЗГОРТВАНЬНЕ САМАКРЫТЫКІ НА ПРАКТЫЦЫ ПАВІННА БЫЦЬ У ЦЭНТРЫ УВАГІ

Што датычыць унутранага жыцьця партыі, дык **тут у цэнтры ўвагі павінна быць пастаўлена пытаньне аб разгортваньні лёзунгу самакрытыкі на практыцы. Гэты лёзунг стаў асноўным у справе мабілізацыі мас для барацьбы з бюракратызмам, для барацьбы з бюракратычнымі скажэньнямі на практыцы нашых дзяржаўных, гаспадарчых, каапэрацыйных, прафэсыянальных,** а таксама і самых партыйных органаў. Сама чыстка партыі, якую мы зараз праводзім, зьяўляецца, нарэшце, таксама адным з прыкладаў практычнага правядзеньня лёзунгу самакрытыкі.

Далей дакладчык пераходзіць да пытаньня аб разгортваньні лёзунгу самакрытыкі.

Спачатку гэты лёзунг,—кажа т. Молатаў,—быў завостраны пераважна ў адносінах да гаспадарчых органаў... Усьлед за гаспадарчымі органамі пад лёзунгам самакрытыкі з асобнай энэргіяй пачалася праверка работы прафсаюзаў. Асаблівасьцю апошняга пэрыяду зьяўляецца разгортваньне лёзунгу самакрытыкі на практыцы ў адносінах да самых партыйных арганізацый. Як ніколі лёзунг самакрытыкі закранае цяпер нашу арганізацыю. Даволі зазначыць на прыклады з Баку і Ленінградам. Агонь бальшавіцкай самакрытыкі ўліў новы струмень у работу партыйных арганізацый.

Усямернае разьвіцьцё самакрытыкі для барацьбы са скажэньнямі лініі партыі і савецкай улады на практыцы зьяўляецца адней з элемэнтарных прадпасылак пасьпяховасьці сацыялістычнага разьвіцьця СССР. Таму ясна, што баязьнь разгортваньня самакрытыкі,—бальшавіцкай самакрытыкі для барацьбы з бюракратызмам і буржуазнымі скажэньнямі ў практыцы работы нашых органаў—зьяўляецца адбіткам дробна-буржуазнага нявер'я ў сілы рабочае клясы, нявер'я ў здольнасьці бальшавіцкай партыі перамагчы ўсе і ўсякія перашкоды на шляху будаўніцтва сацыялізму. Барацьба з правым ухілам і прымірэнцтвам да яго была і застаецца цэнтральнай задачай партыі.

УЗМАЦНІЦЬ АДПОР ЛЕВА-ТРАЦКІСЦКІМ НАСТРОЯМ

Аднак, за апошні час трэба ўзмацніць адпор лева-трацкісцкім настроям у духу дробна-буржуазнага радыкалізму. Нядаўна была апублікавана ўхваленая ЦК УсеКП(б) пастанова бюро ЦК камсамолу з прычыны артыкулу т.т. Шацкіна, Стэна і Кастрова ў «Комсомольской Правде». Партыя і камсамол адкінулі, як няпартыйныя, абвінавачаньні т. Шацкіна супроць партыйнага кіраўніцтва, якое вядзе барацьбу з правым ухілам. Ніякае замазваньне гэтых паклёпніцкіх выпадаў супроць партыі, на якое прабаваў пайсьці ў далейшым т. Шацкін, ня можа ўкрыць таго факту, што ўвесь яго артыкул наскрозь прасякнуты недавер'ем да генэральнай ленінскай лініі і па сутнасьці зьяўляецца адбіткам аднэй з разнастайнасьцяў дробна-буржуазных хістаньняў.

З няменшым правам гэта павінна быць аднесена і да артыкулу т. Стэна—«Вышэй сьцяг марксызму-ленінізму».

Таварышы Шацкін і Стэн пачалі абстрэл генэральнай ленінскай палітыкі пад сьцягам фармальнае згоды з лініяй партыі. Пры гэтым яны выбражаюць сябе страшэнна «левымі». На справе-ж, пад барацьбою з «абывацельшчынай» і «дзяляцтвам», яны ў другой толькі форме паўтараюць славутую ў свой час фэрмулу:

«Ня бойся ўхілаў ад генэральнай бальшавіцкай лініі».

І ПРАВЫЯ І ЛЕВЫЯ УКЛАНІСТЫЯ ІМКНУЦЦА ПАСЕЯЦЬ НЕДАВЕР'Е ДА ГЕНЭРАЛЬНАЙ ЛІНІІ ПАРТЫІ

Вось чаму, сапраўды, «установка» т. т. Шацкіна і Стэна «нечакана» супала з «установкай» т. Бухарына. Апошні зусім нядаўна на зьездзе бязбожнікаў асабліва падкрэсьліваў, што любімым лёзунгам Маркса ў свой час быў лёзунг «усё паддавай пад сумненьне». Калі таварышы Шацкін і Стэн у сваіх нападках па партыю прыкрыліся барацьбою з «абывацельшчынай» і «дзяляцтвам», дык т. Бухарын, які працягваў атаку на партыю, прыкрыўся Марксам. Яго спасыланьне на Маркса, які накіроўваў назваць лёзунг на вырашэньне капіталізму і на зьвяржэньне ўлады буржуазіі, наяўна ў даным выпадку фальшывы, не гаворачы ўжо аб тым, што гэтым самым т. Бухарыным поўнасьцю адхіляецца самы марксісцкі мэтад дыялектыкі. Імкненьне пасеяць недавер'е да генэральнай лініі партыі ўласьціва як правым, так і левым ухілістым. З тым большай энэргіяй партыя дасьць гэтым хістаньням бальшавіцкі адпор.

Упартасьць т. Бухарына ў сваіх апартуністычных памылках прымусіла Выканком Камінтэрну вынесьці ў адносінах да яго пазыцыі асобную пастанову, у якой разам з тым давалася матыўроўка вываду т. Бухарына з прэзыдыуму Выканкому Камінтэрну.

Абгаворваючы адпаведную пастанову красавіцкага пленуму ЦК УсеКП(б), Выканком Камінтэрну павінен быў лічыцца з новымі выступленьнямі т. Бухарына (артыкул «Тэорыя арганізаванай безгаспадарчасьці», прамова на зьездзе бязбожнікаў), у якіх ён працягвае барацьбу з партыяй. Праўда, у гэтых апошніх выступленьнях т. Бухарын імкнуўся ў магчыма большай меры скарыстаць вядомы трацкісцкі прыём замаскаваньня апартуністычных тэндэнцый, накштальт, коўзкіх фраз, недагаворанасьці і намёкаў, але ад гэтага памылковасьці і простая недапушчальнасьць паказаных выступленьняў т. Бухарына нікольні не паменшылася. Аднадушнае асуджэньне пленумам Выканкому Камінтэрну зазначае толькі на тое, наколькі відавочны груба-апартуністычныя памылкі т. Бухарына, які вельмі далёка зайшоў па сьцежцы апартуністычнага абстрэлу генэральнай лініі партыі і Камінтэрну. Гэта знайшло свой адбітак, як у пастановах нашай партыі, так і ў пастанове Камінтэрну.

Падагульваючы вынікі, трэба яшчэ раз падкрэсьліць усю складанасьць і труднасьць міжнароднай і ўнутранэй абстаноўкі, у якой адбываецца зараз нашае сацыялістычнае будаўніцтва. Аднак, асноўным вынікам усё-ж зьяўляецца факт пераможнага прасоўваньня наперад будаўніцтва сацыялізму ва ўмовах росту супярэчнасьцяй унутры краіны і абвастрэньня асноўнай сусьветнай супярэчнасьці-супярэчнасьці паміж капіталістычным сьветам і СССР. Нашы посьпехі ў справе будаўніцтва сацыялізму растуць. Аднак, партыя настойліва заклікала і заклікае да самакрытыкі.

Наш вывад: **ніякай самазадаволенасьці, ніякага заспакаеньня,—больш праверкі ўсёй нашай практыкі, вучыцца і вучыцца марксызму-ленінізму. Пад гэтым сьцягам мы пойдзем далей, уперад** (аплёдысмэнты).

МАЦНЕЙ АГОНЬ па тэорыі і практыцы правага апартунізму і прымірэнцтва да яго

Накіруем дзейную сілу пралетарскай самакрытыкі супроць скажэньняў генэральнай лініі партыі, супроць пашахонскіх „тэорый", супроць канкрэтных насіцеляў правага ўхілу!

Кулацкая споведзь

[illegible] зброяй партыі і рабочае клясы ў змаганьні з паасобнымі нездаровымі зьявішчамі і скажэньнямі.

У нас шмат так званага «правінцыялізму», спакойных адносін да пытаньняў тэорыі. У недалёкім мінулым мы мелі выпадкі, калі рад досыць адказных таварышоў часта «откалывал» недапушчальныя «каленцы» ў сваіх выступленьнях, яны проста «білі ў нос» сваёй адсябяцінай і няўзгодненасьцю з дырэктывамі і лініяй партыі, і, аднак, вакол іх не заўсёды ствараласяпартыйна-грамадзкая думка процідзеяньня такога роду беларуска-пашахонскай месьніцкай ідэалёгіі.

Мы не гаворым ужо аб пашахонстве, такіх гістарычных пэрлах, як заявы накшталт «паездкі ў сацыялізм на сьвіньні». Або аб тым, як зусім нядаўна ў адным кіруючым артыкуле ў часопісе «Сельская і лясная гаспадарка», *) тойжа спакой у адносінах палітычных фармулёвак прывёў да буйнейшага ляпсусу, калі абвастрэньне клясавай барацьбы і супраціўленьне кулака сацыялістычнаму наступленьню абвяшчалася «недарэчнасьцю» (!) (цяжка сказаць што тут пераважае—няпісьменнасьць у беларускай мове, або «слова, якое вырвалася выпадкова»?!)

Таксама як быццам «быльнікам парасла» вядомая цяпер тэорыя аб немагчымасьці ўжываньня трактара ў «асобных» умовах Беларусі, якая даходзіла нават да трыбуны X партзьезду ў выступленьнях зямельных работнікаў.

Але гэта ня была толькі тэорыя, яна ўвайшла і ў практыку. Недарма, калі ў 1927 г. праходзіў паказальны працэс па абвінавачаньні ў цяганіне работнікаў Цэнтраземскладу ў справе забясьпячэньня камуны імя Карла Лібкнэхта запаснымі часткамі да трактара,—і падсудныя і абарона сьцьвярджалі тады ў духу гэтай тэорыі, што «трактар ва ўмовах Беларусі ня можа ўжывацца».

Антытрактарная ўстаноўка наркамземаўцаў у свой час ня была досыць выкрыта і ня была пастаўлена ў сувязь з праваўхілісцкай палітыкай НКЗ, а між тым яна была яскравым выяўленьнем тэй тэорыі капіталістычнага разьвіцьця сельскае гаспадаркі, якую, нацэ[illegible]

*) Гл. № 5-6 часопісі—перадавы артыкул «Асноўныя і практычныя задачы для павышэньня ўраджайнасьці ў БССР».

[illegible] на сваёй варожай нам ідэалёгіі і без ідэйнай установкі Прышчэпава стаялі гарой за капіталістычны шлях разьвіцьця сельскае гаспадаркі. З прычыны такога «сваяцтва душ» на гэтай нарадзе Прышчэпаў так разамлеў і распаясаўся, што, уласна кажучы, яго выступленьне цяпер не патрабуе якога-небудзь камэнтаваньня, яно само гаворыць за сябе.

Перш за ўсё кідаецца ў вочы ва ўсіх выступленьнях і ў прыватнасьці Прышчэпава, **паўнейшае ігнараваньне палітычнай установкі нашай партыі,** ніводнага слова аб кіруючай лініі ў разьвіцьці сельскае гаспадаркі. Так і адчуваецца дух «кулакізатараў», дух пагарды да нейкіх там «высокіх матэрый» палітыкі партыі, калі на ўсім працягу нарады гаворыцца аб лініі разьвіцьця мэліярацыі толькі з пункту погляду адцягненай тэхнікі, складаньне генэральнага пляну мэліярацыі «па басэйнах рэк».

У сваёй прамове Прышчэпаў прапагандаваў, ставіў, як узор, хутарскія гаспадаркі Віцебшчыны, што ўзьніклі на мэліяраваных землях, ён захапляўся тым, што там «з-за такіх балот **ідзе сапраўдная канкурэнцыя**». Канкурэнцыя—гэта вышэйшы пастулат хутарызацыі.

Размаляваўшы ўсе перавагі і прыгожасьці хутарскога зямлякарыстаньня Віцебшчыны, Прышчэпаў з пахмурым тварам выказаў небясьпеку, што «калі мы гэтыя землі не замацуем за паасобнымі дварамі, дык яны паранейшаму застануцца незакультываванымі. Тут вялікую ролю адыгрывае **прынцып замацаваньня балот у падворнае карыстаньне».** Далей, у сваёй прамове ён стаў проста **бічаваць, ганьбіць** усякі прынцып грамадзкага карыстаньня; барацьба супроць прынцыпу грамадзкага і калектыўнага карыстаньня ім была абвешчана важнейшым прынцыпам «нашай палітыкі», які павінен быць улічаны пры складаньні генэральнага пляну. Вусны наркома сказалі прыемныя для кожнага «кандрацьцеўца» цьверджаньні аб тым, што ў нашых умовах грамадзкага карыстаньня—гэта біч, стыхійная бяда: «да цяперашняга часу балоты ў нас знаходзіліся ў грамадзкім карыстаньні і таму ніякія паляпшэньні на іх не рабіліся і, **як толькі гэтыя балоты пераходзілі ў падворнае карыстаньне, пачынаецца іх культывоўка; дзе-ж паранейшаму балоты застаюцца** ў грамадзкім карыстаньні, там культура пасоўваецца [illegible]

[illegible] прынцыпу калектывізацыі, ня гледзячы на тое, што па гэтым пытаньні былі досыць ясныя дырэктывы партыі. На нарадзе былі гутаркі аб праекце праф. Кірсанава, які прапанаваў арганізаваць дзяржаўныя лятыфундыі. І тут замест таго, каб **пытаньне паставіць палітычна, наш кулакізатар абмяжоўваецца заявай, што ў нас для такога праекту няхопіць сродкаў,** што роўнаважна заяве аб тым, што пры наяўнасьці сродкаў гэты праект можна было-б прыняць. Побач з гэтым разьвіваюцца разважаньні аб тым, што ажыцьцяўленьню, моў, **гэтага праекту ў нас перашкаджае «палітычны ўклад»,** бо «ў нас праект можа праваліцца». Як вам падабаецца гэта **лібэральная бязглуздзіца кіраўніка, які займаецца прыяцельскай крытыкай прафэсарскага праекту з выбачэньнямі накошт «палітычнага ўкладу»?**

Ставячы пытаньне аб пэрспэктывах у галіне мэліярацыі, нарком на нарадзе ставіў кропкі над «і» і, не саромячыся, выказваў глыбокае спачуваньне з повада таго, што вось наперакор яго лініі, мы не атрымалі тут «поўнага гаспадарчага эфэкту таму, што мы кожны мэліяраваны вучастак **не падзялілі ў падворнае карыстаньне,** а гэта зьяўляецца адным з важнейшых момантаў»... Гэта была скарга наркома перад мэліяратарамі на тое, што вось, бачыце, ў нас на мясцох ёсьць яшчэ калектывізатарскія прарывы і камуністычныя тэндэнцыі, якія перашкаджаюць ажыцьцяўленьню яго прынцыпу—разьдзелу ўсіх балотных зямель і дзяржаўных мэліярацыйных вучасткаў у падворнае карыстаньне.

І заключным акордам, пэрлам кулацкае споведзі, які выклікаў захапленьне з боку спачуваючай прышчэпаўшчыне часткі мэліяратараў—была прапанова наркома аб тым, каб пры арганізацыі зямлякарыстаньня на калфондах правесьці «пашырэньне зямлякарыстаньня **дабаўленьнем яшчэ 20 гэктараў на двор,** каб прыцягнуць насельніцтва для засяленьня, бо пашыраючы нормы зямлякарыстаньня, будзе выклікан інтарэс да засяленьня гэтых палескіх раёнаў». Гэта значыць, што па думцы наркома адзінай формай зямлякарыстаньня на калфондзе мысьліліся толькі хутары, пры тым хутары з вялікай зямельнай плошчай, якая забясьпечвае максымальны «гаспадарчы эфэкт» кулацкае гаспадаркі.

[illegible] не, перагарнулі пратаколы нарады мэліяратараў, яны-б знайшлі сапраўднага аўтара праекту хутарызацыі калфонду з тэй толькі розьніцай, што замест стопрацэнтнай хутарызацыі, аб якой марыў нарком, пад націскам дырэктыў партыі, наркамзем пашоў на «ўступкі», зьнізіўшы хутарызацыю да 35 процантаў.

Так, нашы мэліяратары з баямі адступалі пад націскам палітыкі партыі на загадзя падрыхтаваныя пазыцыі, імкнучыся і пасьля пастаноў XV партзьезду захаваць кулацкія пазыцыі ў зямельнай практыцы.

Характарыстыку гэтага выступленьня трэба закончыць тым, што на самой нарадзе ў замаскаванай форме прышлося дэзавуіраваць наркома: настолькі ўжо гэта прамова «дрэнна пахла» і была да «няпрыстойнасьці» антыпартыйнай. Старшыня сходу **т. Шычко** прымушан быў тлумачыць прамову наркома «непаразуменьнем», што яго быццам-бы няправільна зразумелі, што Прышчэпаў меў на ўвазе «толькі выганныя землі ў сельскіх абшчынах». Гэта была таксама «недастойная» прамова. Замест рашучага адпору, Шычко паказаў сябе ў ролі «падначаленага» наркому, які замятаў хвастом антыпартыйны характар выступленьня «начальства». З гэтага боку, выказаўшы часткова салідарнасьць з наркомам (нельга-ж перці супроць начальства!) у тым, што ў абшчынах мэтазгодна, каб «кавалкі зямлі атрымалі гаспадарчае вока» (як быццам толькі хутары забясьпечваюць гаспадарчае вока!), Шычко ў той-жа час прымушан быў «папра віць» наркома заявай аб тым, што «ніякія дзяржаўныя балотныя фонды, падлягаючыя мэліярацыі а тым больш мэліяраваныя, у паасобнае сялянскае зямлякарыстаньне перадавацца ня будуць, калі там у наяўнасьці ўмовы групавых (?!) форм зямлякарыстаньня». Перш за ўсё, што характэрна ў гэтым заключным слове? Гэта **боязнь нават успамянуць аб калектывізацыі,** гутарка ўсё ідзе аб якойсьці «групавой» форме зямлякарыстаньня. Потым, нават у «папраўцы» тэзіс—дзяржаўныя масывы ня будуць перадавацца ў індывідуальнае зямлякарыстаньне—абмяжоўваецца агаворкамі накошт умоў для дробных пасёлкаў. Як бачыць, нават думкі аб калектывах не дапушчалася ў сыстэме зямельных органаў па лініі мэліярацыі. Трэба сабе ўявіць, як [illegible]

[illegible] ты, а наадварот, кіраўнік-камуністы актыўна агітаваў іх у духу кулацкай ідэалёгіі.

Падрабязнае выкладаньне гэтага скандальнага выступленьня мы падаем для таго, каб, папершае, паказаць наколькі адкрытым быў апартунізм у Наркамземе і наколькі сьвядома і прадумана праводзілася кулацкая лінія ў Наркамземе. Калі т. Затонскі ў сваім артыкуле ў «Зьвяздзе» толькі ставіў пытаньне, у якой меры **сьвядома** гэтыя скажэньні дапускаліся, то зараз, на падставе ўсіх ужо агалошаных дакумантаў і фактаў, **ня можа быць ні ценю сумненьня ў тым, што перад сабой мы маем не заблуджэньні і не памылкі кіраўніцтва, а самы сапраўдны правы ўхіл і ў тэорыі і дзейнасьці, на словах і на практыцы.** Дарэмны спробы затушаваць пытаньне трызвонам фраз, спасылкамі на артыкулы аб калектывізацыі: разьвіцьцё правага ўхілу ў дзейнасьці **і пасьля XV партзьезду** выкрывае зараз дзеячоў злоснага апартунізму да канца.

Але кулацкая споведзь б. кіраўніка НКЗ на легальнай беспартыйнай нарадзе характэрна яшчэ і тым, што яна зьяўляецца **простым абвінавачаньнем нас у слабасьці і павярхоўнасьці нашага кантролю і праверкі работы апарату.** Члены партыі, якія працавалі ў НКЗ, або павінны былі быць вялікімі падхалімамі, або зусім салідарнымі са сваім «правадыром», калі яны не ўзьнялі пытаньня аб адхіленьні наркома за падобныя зьдзекі над дырэктывамі і палітыкай партыі. Тыя-ж работнікі, якім прышлося чуць аб нарадзе (а на нарадзе-ж былі і госьці з іншых рэспублік!) або пераглядаць матар'ялы, як відаць, былі ў такой-жа ступені безнадзейна сьляпыя і зусім бестароньнія да пытаньняў палітыкі партыі, калі яны маглі **бессаромна праваронiць** сапраўдны бунт супроць палітыкі партыі з боку дробна-буржуазнага трыбуну, апранутага ў тогу наркома.

Адказам на гэтыя нядаўнія прарывы апартунізму павінна быць самае шырокае, у дзесяць раз большае разгортваньне **самакрытыкі,** асабліва ўважлівая праверка сваёй работы і дзейнасьці розных зьвеньняў, рашучая барацьба з скажэньнямі і элемэнтамі разлажэньня як мерамі папярэджаньня, так і бязьлітаснае чысткі.

А. ВІНАГРАДАЎ.

ЛІСТЫ З ВОРШЫ АД НАШАГА СПЭЦ. КАР.

ПРАКТЫКА АРШАНСКАГА АКРФА

НЕДААБКЛАДАНЬНЕ ПАДАТКАМ НЭПМАНАЎ, КУЛАКОЎ І СЛУЖАК РЭЛІГІЙНАГА КУЛЬТУ

I.

Факты, выяўленыя ў апошні час, характарызуюць, што ў практычнай рабоце Аршанскага акрфа на працягу раду гадоў былі яўныя скажэньні дырэктыў партыі ў справе ападаткаваньня прыватнікаў-гандляроў, папоў, кулацтва і інш. Гэтыя факты з усёй выразнасьцю паказваюць, наколькі неабходна зараз праверыць цэлы рад зьвеньняў нашага савецкага апарату, праверыць, як ён праводзіць генэральную лінію партыі.

Некалькі часу таму назад наш друк давёў да ведама савецкай грамадзкасьці аб тых скажэньнях партыйнай лініі, якія мелі месца ў Менскім акрфа. Сьледам за Менскім акрфа па тых-жа самых сьцежках на працягу апошніх гадоў ішоў і Аршанскі акрфа. Цэлы рад недапушчальных фактаў гэта зусім пацьвярджае.

ПОП, ГАНДЛЯР, РАБІН, КСЁНДЗ І КУЛАК У ПАШАНЕ АРШАНСКАГА ФІНАДДЗЕЛУ

У практычнай рабоце Аршанскага акрфа замест выразнага правядзеньня клясавай лініі ў падатковай справе наглядалася, што кулакі, гандляры, спэкулянты і інш. сацыяльна-чужы элемэнт атрымлівалі праз розныя віды і формы палёгкі ад апарату фінаддзелу. Аршанскія акрфінаддзельцы замест таго, каб пад падатковы прэс палажыць кулака, гандляра і папа, клалі серадняка. Кулакі-ж, як мы сказалі, атрымлівалі ўсялякія палёгкі. У Чарэйскім раёне зьмяншаліся нормы прыбытковасьці для кулацкіх гаспадарак. Прыкладаў можна падаць шмат. Мясцовы падатковы апарат груба скажаў лінію ў ападаткаваньні кулацтва.

Не малыя ўступкі рабілі падатковыя органы для служак рэлігійнага культа. У мінулым годзе 16 чалавек папоў, ксяндзоў, рабінаў не абкладваліся зусім падаткам, з прычыны іх «маламоцнасьці». А ў гэтым годзе не абкладаюцца падаткам 10 чалавек па тэй-жа прычыне. Тыя-ж, якія і плацяць падатак, абложаны надзвычайна мізэрнай сумай, бо лічацца ў Аршанскім акрфа надзвычайна «беднымі». І гэта ня дзіва. Бо Аршанскі акрвыканком у інструкцыі, якая выдана ў красавіку 1929 году, пералічваючы адзнакі тых, хто падлягае індывідуальнаму абкладаньню, ні слова не сказаў аб служках рэлігійнага культу, нічога не сказаў аб абкладаньні гэтых асоб падаткам у індывідуальным парадку.

Ці можна паверыць таму, што АВК проста забыўся ўспамянуць у інструкцыі аб служках рэлігійнага культу? Бязумоўна, не! А некаторыя працаўнікі зараз імкнуцца гэта давесьці.

33 папы, якія ў гэтым годзе абложаны падаткам (што жывуць у горадзе Воршы), маюць гадавы прыбытак 28.033 р. (гэта па лічбах акрфа, а колькі ў сапраўднасьці?). А падатак яны плацяць 690 руб. 84 кап. або па 21 руб. кожны з папоў, у той час, як кожны з іх мае прыбытку ў сярэднім звыш 800 руб.

Чым тлумачыць такое мізэрнае абкладаньне?

Бачыце, служкі рэлігійнага культу ў горадзе прыраўнаны да другога разраду платнікаў падатку. Гэта значыць, да адзіночак-саматужнікаў.

Якое недапушчальнае зьявішча: служкі рэлігійнага культу, сацыяльна-варожы і шкодны элемэнт прыраўноўваецца да працоўных саматужнікаў. Выходзіць з гэтага, што поп, ксёндз і рабін такі-ж працоўны, як і саматужнік.

ЗАТОЕ СЕРАДНЯКІ І НАВАТ БЕДНЯКІ АБКЛАДАЛІСЯ ІНДЫВІДУАЛЬНА

Затое ў адносінах сялян-серадня коў работнікі Аршанскага фінаддзелу бралі жорсткую лінію пры абкладаньні падаткаў. Мясцовыя раённыя фінорганы з благаслаўленьня акрфінаддзелу абкладалі ў індывідуальным парадку серадняцкія гаспадаркі. Так, у Дрыбінскім раёне індывідуальна абкладзена некалькі серадняцкіх гаспадарак толькі таму, што яны ў часе ўборкі ўраджаю карысталіся наёмнай работай па 3-4 чалавека-дні ў год. У Ляднянскім раёне індывідуальна абкладзена некалькі настаўнікаў, якія са сваімі жонкамі працуюць у школе. У Крупскім раёне індывідуальна абкладваліся гаспадаркі толькі за тое, што маюць незямляробчых прыбыткаў каля 30-40 руб. у год, у той час, калі гэтыя гаспадаркі зьяўляюцца самымі сапраўднымі бядняцкімі гаспадаркамі. У гэтым раёне індывідуальна абкладаліся і такія гаспадаркі, якія, паводле закону, павінны былі быць вызвалены ад падатку зусім.

Як бачыце, замест таго, каб выяўляць кулацкія гаспадаркі і абкладаць іх падаткам, фінансавыя органы злачынна ня выконвалі дырэктыў партыі ў гэтай справе і ў дадатак да гэтага няправільна абкладвалі падаткам беднату і сераднякоў. Дырэктывы партыі органы фінаддзелаў выконвалі, як гаворыцца, шыварат навыварат—кулаку давалі палёгкі, а цяжар падатку ўзвальвалі на серадняка.

НА ПАСЛУГАХ У АРШАНСКІХ ГАНДЛЯРОЎ

Замест узмоцненага фарсаваньня ў зборы падаткаў з прыватніка і нэпмана ў горадзе і кулака на вёсцы, Аршанскі акрфа на працягу гадоў даваў поўную мажлівасьць разьвівацца прыватнаму гандлю. І таму ня дзіва, што ў Воршы, як нідзе, да гэтага часу моцна трымаецца прыватны гандаль, асабліва, па збожжавым, галянтарэйным і жалезаскабяным гандлі.

Найбольш буйныя гандляры, гандлёвыя звароты якіх складаюць дзесяткі тысяч рублёў, сыстэматычна карыстаюцца доўгатэрміновымі адтэрмінаваньнямі плацяжоў падаткаў ад акрфа. У гэтым годзе толькі па горадзе Воршы былі даны адтэрміноўкі амаль усім буйным гандлярам. Гандляр жалеза-скабянымі таварамі **Прызман** меў адтэрміноўку на 15 дзён пры выплаце сумы 472 р. падатку. Гэты гандляр мае зварот у 64.000 руб. Гандляр Ханін (са зваротам 17 тысяч руб.) пры выплаце 140 р. падатку атрымаў адтэрмінаваньне на 45 дзён. Гандляр рыбай Лібэрман (гандлёвы зварот 50.000 руб.) атрымаў адтэрміноўку на 20 дзён пры выплаце падатку 307 руб. і інш.

І калі ўзяць наогул, то за апошні час акрфа даў прыватным гандляром адтэрміноўку на 4½ месяцы. Гэтыя адтэрміноўкі інакш нельга разглядаць, як простае крэдытаваньне прыватніка, як простыя ўступкі нэпманам і спэкулянтам. Побач з гэтым Аршанскі акрфа зьмяншаў сумы прыбыткаў прыватніка і, такім чынам, зьмяншаў падатак для спэкулянтаў і гандляроў. Падамо некалькі фактаў. Акруговая падатковая камісія сумы прыбыткаў, устаноўленыя вучастковымі падатковымі камісіямі, зьмяншала на цэлыя тысячы руб. Так, гандляру Гасданкеру было вызначана 10.000 руб., а яму акруговая падатковая камісія зьнізіла да 9.000 руб.; гандляру Паркоўніку з 30.000 руб зьніжана да 27.000 руб., Драбкіну з 30.800 зьніжана да 29.600 руб., Чарэйскаму з 16.000 да 13.000, Аціну з 31.600 да 29.000 руб. і г. д., і г. д. Калі ўзяць наогул, то толькі па аднэй Воршы зьменшаны акруговай падатковай камісіяй прыбытковыя сумы прыватнікаў на 51.000 рублёў. Зразумела, што зьмяншэньне гандлёвага звароту прыватніка цягнула за сабою значнае зьмяншэньне падатку. Характэрны прыклад таго, як аршанскі фінаддзел падтрымліваў прыватніка, мы бачым пры абкладаньні самага буйнога ў Воршы домаўласьніка. Грашовы зварот гэтага домаўласьніка з 3.900 руб. зьніжаны да 2.940 руб. Гэта зьніжэньне быццам зусім нязначнае, але яно зьнізіла **падатак** домаўласьніку з 253 руб. да 152 руб.

Нельга прайсьці міма і такога факту, калі ў часе правядзеньня самаабкладаньня падатковыя працаўнікі Горацкага і Дубровенскага раёну прапанавалі: «даць права вырашаць пытаньне аб самаабкладаньні толькі гаспадаром». Гэта значыць, што пытаньне аб самаабкладаньні павінен вырашаць толькі той, хто стаіць на чале гаспадаркі, а ня ўсе тыя грамадзяне, якія карыстаюцца выбарчым правам. Гэта прапанова зводзілася да таго, каб не дапусьціць да ўдзелу ў грамадзкім жыцьці вёскі жанчын, камсамольцаў і батрацтва. На гэту недапушчальную шкодную прапанову працаўнікі акрфа і інш. адпаведныя органы не рэагавалі.

АБ КІРАЎНІЦТВЕ І КІРАЎНІКОХ

Якім-жа было кіраўніцтва ўсёй падатковай справай акругі? Хто стаяў і кіраваў работай Аршанскага акрфа? Кожны скажа, што на чале акрфінаддзелу стаяў загадчык, член партыі т. Асмалоўскі. Але на справе гэта было ня так. Асмалоўскі даверыў кіраўніцтва камуністаму Малінковічу, а Малінковіч у сваю чаргу перадаручыў беспартыйнаму чыноўніку Гольдбэргу. Гольдбэрг быў цэнтральнай фігурай у акрфінаддзеле (на вялікі жаль, гэтым-жа ён зьяўляецца і зараз). Міма Гольдбэрга не праходзіла ніводнае пытаньне. Ён у кожнай справе задаваў тон, а камуністыя Асмалоўскі і Малінковіч бяспрынцыпна з ім згаджаліся, падтаквалі яго кожнаму ўчынку. Гэта і давяло да таго, што ў рабоце акрфінаддзелу былі грубыя скажэньні партыйнай лініі. Толькі таму, што ў акрфінаддзеле ня было цьвёрдага партыйнага кіраўніцтва, меліся такія вялікія правалы ў рабоце.

Да праяўленьня правага ўхілу ў практычнай рабоце **партыйная ячэйка** акрфа аднеслася недапушчальна прымірэнча. Некаторыя камуністыя імкнуцца замазаць гэту вялікай палітычнай важнасьці справу. Аднаму з партыйцаў тав. **Літэрзаку,** які настойліва дабіваўся выкрываньня права-апартуністцкай палітыкі акрфа, рознымі спробамі імкнуліся перашкодзіць у яго рабоце, ігнаравалі, імкнуліся выжыць з акрфа.

Прычына ўсіх гэтых зьявішч—гэта адсутнасьць самакрытыкі ў ячэйцы і слабасьць яе ва ўсёй Аршанскай арганізацыі. Аб гэтым у другі раз.

г. Ворша. **У. МЯЖЭВІЧ.**

Кіраўнікі арцелі на службе ў спэкулянтаў

Барысаўскі райком партыі ня цікавіўся становішчам інвалідных арцеляў

Кіраўнікі, якія зрасьліся з прыватнікам і дапушчалі злоўжываньні, застаюцца непакаранымі

У Барысаве ёсьць некалькі арцеляў інвалідаў. Партыйныя арганізацыі Барысаву гэтым арцелям аддаюць вельмі мала ўвагі, ня кіруюць іх работай. Гэта прывяло да таго, што ў радзе арцеляй панавала сувязь з прыватнікам і інш. недапушчальныя зьявішчы. Так, у арцелі шаўцоў на працягу доўгага часу была сувязь з прыватнікам. Да канца 1928 году на чале гэтае арцелі стаяў **Шыманскі.** Ён шырока практыкаваў перапродаж атрыманых дэфіцытных тавараў прыватнікам па павышаных цэнах, ён вакол арцеляй стварыў групу прыватнікаў (Сахрай, Ліўшыц і інш), якія нажываліся на незаконных учынках. Арцель на працягу кароткага часу прадала на некалькі тысяч рублёў дэфіцытных тавараў гэтым прыватнікам. Усе гэтыя незаконныя зьдзелкі з прыватнікам ішлі побач з папойкамі, у сувязі з чым Шыманскі растраціў каля 500 руб. Справа аб гэтым перадана ў суд. Але чамусьці суд ніяк ня можа разгледзець гэтае справы, ня гледзячы на тое, што хутка год, як яна трапіла ў суд.

Пасьля растраты на чале арцелі быў пастаўлены партыец Дзядко Кастусь. Але і гэты старшыня шавецкай майстэрні пайшоў па сьцежачках свайго папярэдніка. Звароты арцелі расьлі з кожным днём, толькі не за кошт павялічэньня выпрацоўкі, а за кошт сувязі з прыватнікам. Гэты старшыня палову дэфіцытных тавараў, якія атрымліваліся ад БІКА прадаваў прыватнікам. Прыватнікі браты Сахрай, як толькі прыбываў тавар, прыходзілі ў майстэрню, выбіралі лепшую падэшву і скуру, а ўвечары перавозілі іх на свае склады. У даным выпадку таксама, як і раней, зьдзелкі «замочваліся».

Праўленьне арцелі спачатку свае зьдзелкі з прыватнікам утойвала, а потым адкрыта пачало запісваць па кнігах: столькі і столькі прадана хрому, падэшвы і інш., атрымана такая і такая сума. Па кнігах відаць, што за параўнаўча кароткі тэрмін прыватнікам прадана тавару на суму каля 3.000 руб. А колькі не запісана?

У сакавіку месяцы гэту арцель абсьледваў прадстаўнік БІКА, нейкі Саймі. Гэты «абсьледвацель» напісаў вельмі добры акт, праўда, адзначыў, што была сувязь з прыватнікам. А справы арцелі, як ішлі да абсьледваньня, так і ішлі пасьля яго.

Райком партыі замест таго, каб вывучыць становішча ў арцелях, пакараць вінаватых у тых злачынствах, якія там мелі месца, зьняў з работы Дзядко і паслаў... на вучобу ў партыйную школу.

На яго месца быў прызначаны новы старшыня **Бачыла.** Ён разгарнуў справу значна шырэй. Пры яго кіраўніцтве арцельлю прыватнікі так былі загружаны таварам, што ня ведалі, куды яго збываць. У Барысаве для прыватнікаў не хапала рынку і яны пачалі перапраўляць тавары ў Менск. Можна было часта бачыць, як нагружаныя таварамі з арцелі фурманкі накіроўваліся з Барысаву ў Менск.

Кіраўнікі арцелі дайшлі да таго, што ў прыгарадным спажывецкім таварыстве, як прадстаўнікі арцелі, атрымлівалі выцяжкі і інш. тавары, і нават, ня прывозячы іх у арцель, перапрадавалі прыватнікам. Прыгараднае спажывецкае таварыства выдавала ім тавары бяз усякага ўліку і не пацікавілася тым, чаму прадстаўнікі арцелі так часта атрымліваюць тавар. Гэтыя ўсе бясчынствы давялі арцель да поўнага заняпаду, а рэвізійная камісія нічога не рабіла. Нарэшце, трэба палажыць усяму гэтаму канец. Трэба партыйца Дзядко і інш. прыцягнуць да адказнасьці, трэба рашуча ўдарыць па тых, хто зрастаўся з прыватнікам, хто страціў свой клясавы твар.

Трэба паставіць пытаньне і аб бязьдзейнасьці партыйнай арганізацыі, якая на працягу доўгага часу прапускала, не ўмацоўвала гэтых вучасткаў работы. Барысаўскі райком партыі ў даным выпадку праявіў недапушчальную адсталасьць нагляду і кіраўніцтва.

Я. Ф—ко.

МОПР—супроць рэлігійных сьвят

Працаваць у дні надыходзячых яўрэйскіх сьвят на карысьць палітзьняволеных

На апошнім пасяджэньні Менскага акругкому МОПР'у абмяркоўвалася пытаньне ў зьвязку з надыходзячымі яўрэйскімі рэлігійнымі сьвятамі (Рош Гашона, Іом-Кіпур і Сукес).

У пастанове акругкому МОПР'у адзначаецца: выдуманымі легендамі рэлігійнымі сьвятамі вякамі адурманьвалі яўрэйскія масы і выхоўвалі іх у духу нацыянальнай варожасьці, але гэта ўсё было ў сярэднявякоўе.

Зараз усе яўрэйскія працоўныя масы пераканаліся ў шкоднасьці рэлігіі і пакончылі з усялякімі рэлігійнымі забабонамі і рэлігійнымі сьвятамі. **Шырокія працоўныя яўрэйскія масы актыўна ўдзельнічаюць у сацыялістычным будаўніцтве і ажыцьцяўленьні 5-цігадовага пляну вялікіх работ у савецкай краіне.**

Але разам з гэтым расьце і мацнее сьвядомасьць шырокіх працоўных яўрэйскіх мас, якія змагаюцца з усякімі праяўленьнямі нацыяналізму і [illegible]

МОПР—зьяўляецца школай інтэрнацыяналізму і пралетарскай салідарнасьці, якая ў сваёй штодзеннай працы выхоўвае шырокія працоўныя масы ў духу інтэрнацыяналізму і дапамагае рэвалюцыянэрам буржуазных краін усіх нацыянальнасьцяй у іх барацьбе за сусьветную пралетарскую рэвалюцыю.

Яўрэйскія шырокія працоўныя масы ня могуць сабе дазволіць сьвяткаваць рэлігійныя сьвяты ў той час, калі тэмп сацыялістычнага будаўніцтва патрабуе ад усіх працоўных савецкай краіны большай напружанасьці і энтузіязму для выкананьня 5-гадовага пляну і калі дзесяткі і сотні тысяч лепшых нашых братоў пакутуюць у катаржных турмах.

Таму Менакругком МОПР'у заклікае ўсіх працоўных яўрэяў гораду і мястэчак Менскай акругі працаваць у надыходзячыя дні рэлігійных сьвят і гэтыя грошы перадаць на карысьць палітзьняволеных і іх сем'яў.

ЦУДЗІН.

6-ая Менская акруговая канфэрэнцыя МОПР'у

— АДКРЫВАЕЦЦА —

СЕНЬНЯ, 21-га верасьня, а 7 гадз. увечары

Ў КЛЮБЕ ПРАЦАСЬВЕТЫ

ПАРАДАК ДНЯ:

1. Даклад ЦК МОПР'у СССР—даклад. т. УТКЕС
2. Даклад ЦК МОПР'у БССР—даклад. т. БЕЙЛІН.
3. Справаздача Менскага Акругкому МОПР'у—т. ЦУДЗІН
4. Справаздача рэвізійнай камісіі АК—даклад. т. ВАЙНТРУЙБ
5. Даклад аб чарговых задачах МОПР'у на зімовы час—т. КАЛМЫК-
6. Выбары Акругкому і рэвізійнай камісіі.

Усе абраныя дэлегаты на Акруговую Канфэрэнцыю ад вясковых райкомаў павінны зьявіцца ў акругком МОПР'у (Савецкая, 87) 21-IX раніцою, якія павінны мець пры сабе даведкі аб тым, што яны абраны на Канфэрэнцыю. Прос'ба таксама прывезьці з сабою статыстычныя справаздачы аб колькасным складзе ячэек і членаў МОПР'у па раёне.

Гарадзкія РК МОПР'у павінны прадставіць у АК не пазьней 16-IX сьпісы абраных дэлегатаў на Акруговую Канфэрэнцыю.

Мандаты можна атрымаць у часовай мандатнай камісіі ў акругкоме (Савецкая, 87) штодзённа з панядзелка 16-IX ад 7 да 9 гадз. увечары.

Запрашальныя білеты будуць выдадзены ўсім ячэйкам праз райкомы.

Пасяджэньне камфракцыі Канфэрэнцыі 21-IX ад 6 гадз.

21-га пасьля ўрачыстай часткі—канцэрт [illegible]

АПА Менакругкому КП(б)Б склікае пашыраную нараду па самаправерцы працы сутаварыскіх ячэек з вайсковымі часьцямі, а таксама па пытаньні абслугоўваньня часьцей Чырвонай арміі партыйнымі, прафэсыйнымі, каапэрацыйнымі і гас. арганізацыямі.

На нараду выклікаюцца прадстаўнікі сутаварыскіх ячэек і вылучаныя для сувязі з ячэйкамі прадстаўнікі вайсковых часьцей, ад культаддзелу ЦСПСБ, Палітаддзелу дывізій, АК АСО, ЦРК, Гарсавету, АВК, ЛКСМБ.

Усе таварышы павінны зьявіцца з матар'яламі, характарызуючымі дзейнасьць іх арганізацый.

Нарада адбудзецца ў залі пасяджэньня АК КП(б)Б (трэці паверх) роўна а 6 з палов. гадз. увечары 23 верасьня.

— Праверачная камісія ў складзе таварышоў Карана, Будзелькі і Барткевіча з 22-IX—29 г. пачынае працу па праверцы і чыстцы ячэек КП(б)Б банкаўскіх устаноў, АКРФА і НКФ.

22-IX—29 г., а 5 гадз. увечары ў клюбе імя Леніна (рог вул. К. Маркса і Урыцкага) адбудзецца 1-е адчыненае пасяджэньне камісіі па праверцы і чыстцы ячэйкі КП(б)Б банкаўскіх устаноў.

Яўка ўсіх партыйцаў ячэйкі банкаўскіх устаноў [illegible]

ЖЫВЁЛАГАДОЎЛЯ НА БЕЛАРУСІ Ў ЗАНЯПАДЗЕ

ПРЫШЧЭПАЎЦЫ ЗАТРЫМЛІВАЛІ РАЗЬВІЦЬЦЁ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ Ў САЎГАСАХ І КАЛГАСАХ

„Крохоборчество“ і адрыжкі былога земства замест выразных, клясава-вытрыманых, сыстэматычных мерапрыемстваў

Пагарджаньне кармовай праблемай з боку Наркамзему прывяло да кармовага крызісу і заняпаду колькаснага росту жывёлы ў Беларусі. Наркамзем нічога не рабіў для стварэньня ў калгасах моцных рацыянальна-пастаўленых жывёлагадоўчых гаспадарак.—С.-г. акадэмія ня выканала пастаўленых перад ёю задач—катэдра жывёлагадоўлі ня прыцягвала да сябе пільнае ўвагі, слаба падрыхтоўваліся кадры зоатэхнікаў

Мабілізуем усе сродкі для выкананьня дырэктывы партыі аб стварэньні буйных жывёлагадоўчых гаспадарак у аграмаджаным сэктары

ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ—САМУЮ СУР'ЁЗНУЮ ЎВАГУ

[illegible]

...кладна з 27 году пачынаецца заняпад прадукцыйнага стада; а недарод кармоў у 1928 г. паставіў нашу жывёлагадоўлю наогул у надзвычайна цяжкое становішча.

Для папярэджаньня гэтага недароду, або хаця-б зьмякчэньня яго вынікаў для жывёлагадоўлі ня было ўжыта амаль ніякіх хоць крыху сур'ёз-[illegible]

...

Як-жа атрымалася становішча, чым вытлумачыць «безбыцьцё»?

Партыя ня раз і ня два ў сваіх пастановах паказвала на асаблівае значэньне жывёлагадоўлі для сельскае гаспадаркі Беларусі [illegible]

ВЯЛІКАЯ ПРАБЛЕМА І ЯК ЯНА ВЫРАШАЛАСЯ

Роля жывёлагадоўлі ў экономіцы БССР

[illegible]

Наркамзем мала цікавіцца вырашэньнем кармавой праблемы

[illegible]

Недахоп кармоў затрымлівае рост жывёлагадоўлі

[illegible]

...гуе на кармавы крызіс. Такім чынам, тыя мерапрыемствы, якія мы павінны ўжыць у галіне кормаздабываньня і кормазабесьпячэньня, палепшаць эканамічнае становішча бядняцка-серадняцкіх гаспадарак, ужо не гаворачы аб узмацненьні жывёлагадоўлі ў аграмаджаным сэктары сельскай гаспадаркі.

Без навуковых угрунтаваньняў

[illegible]

У аграмаджаным сэктары жывёлагадоўля не ў пашане

[illegible] ...адрозьніваецца ад сялянскіх гаспадарак. Ды і гэтаму можна ня дзівіцца, бо ў нашых калгасах жывёлагадоўля аграмаджваецца ў самую апошнюю чаргу.

Адмоўным фактарам тут таксама зьяўляецца адсутнасьць кваліфікаваных кадраў — тыя зоатэхнікі, якія ідуць у саўгасы і калгасы, ня прыно-[illegible]

Дасьледчая работа ў заняпадзе

[illegible]

С.-г. акадэмія аказалася не на вышыні

[illegible] ...дапамаглі-б нам вырашаць вялікія праблемы па жывёлагадоўлі, якія былі-б актыўнымі ўдзельнікамі ў вялікай справе рэканструкцыі. А нам даюць звычайных тэхнікаў, рамесьнікаў, якія ня бачаць далей свайго носу, аддаючы ўвесь свой час такім справам, як злучныя пункты, мэтызацыя і г. д. Той багаж, з якім зоатэхнікі накіроўваюцца ў калгас, саўгас або ў сялянскі двор, занадта малы.

Пляны акадэміі па падрыхтоўцы зоатэхніку трэба карэнным чынам перагледзець.

Прафэсары акадэміі — спэцыялістыя па жывёлагадоўлі — замест таго, каб ставіць вялікія сур'ёзныя праблемы, абмяжоўваюцца (мы гэта бачылі на нашых аграномічных зьездах) высоўваньнем такіх дробных пытаньняў, як арганізацыя кантрольных таварыстваў або аб'яднаньне кантрольных таварыстваў з малочнымі таварыствамі.

Адсутнасьць вузлавых установак у нашых кіруючых навуковых працаўнікоў адбіваецца і на рабоце нашых практычных працаўнікоў, якія зьяўляюцца выхаванцамі тэй-жа акадэміі, тых-жа прафэсароў.

Калі Наркамзем зьвярнуўся да прафэсара Пеліхава (кіраўніка катэдры жывёлагадоўлі пры с.г.- акадэміі) з прапановаю дапамагчы вырашэньню некаторых сур'ёзных пытаньняў па жывёлагадоўлі, паказаць, як тут далей ісьці да вырашэньня асноўных праблем, дык прафэсар абмежаваўся адказам — дайце мне яшчэ аднаго асыстэнта.

Прайшлі міма сіласаваньня — асновы кармавой базы

Пры нашых пэрыядычных кармавых крызісах у нас прайшлі міма сіласаваньня — гэтага мерапрыемства, якое, даючы магчымасьць максымальна скарыстаць дары прыроды, можа павялічыць кармавую базу на 40-50 проц.

У нас абсалютна нічога ня зроблена ў галіне сіласаваньня. Толькі ў гэтым годзе выпусьцілі кніжку тав. Журыка і пачалі закладаць сілосныя ямы. **Але, як трэба будаваць гэтыя сілосныя ямы, наколькі яны будуць загружаны — гэтага ніхто ня ведае.**

У галіне сіласаваньня ў нас назіраецца зусім дзіўнае зьявішча, якое гаворыць ня толькі аб нашай няпісьменнасьці ў гэтым пытаньні, але і аб поўнай пагардзе да гэтай важнай праблемы.

Вось два яскравыя прыклады у нашай сельска-гаспадарчай акадэміі, як гэта ня дзіўна, пытаньне сіласаваньня не ў пашане. Там нават адсутнічаюць сілосныя ўстаноўкі, і зоатэхнікі, якія выходзяць з акадэміі, вельмі слаба разьбіраюцца ў гэтай важнай справе.

Але ў апошнія часы ў нас усё-ж такі загаварылі аб сіласаваньні (не запрацавалі, а толькі загаварылі). І наша акадэмія ў маі месяцы гэтага году, нарэшце, заварушылася, паддаўшыся духу часу, і зьвярнулася ў Наркамзем з просьбай адпусьціць грашовыя сродкі на сілосную ўстаноўку, на сілосную яму.

А ці ведаеце вы якую суму пры гэтым патрабавала акадэмія — яна патрабавала 500 рублёў...

Зразумела, справа тут ня ў скромнасьці і не ў эканоміі — тут пастаноўка справы нікуды ня вартая.

Або вось яшчэ такі выпадак. Беларускі малочна-жывёлагадоўчы саюз увесну гэтага году ўхваліў пастанову — падрыхтаваць расьлінаводную базу, абсталяваць сілосную яму. Але, калі паўстала пытаньне — як гэта практычна ажыцьцявіць, каб атрымаць максымальны эфэкт, дык выявілася, што ў Наркамземе тут няма яснай устаноўкі, правільных і дакладных паказаньняў з гэтага поваду даць ніхто ня можа, і справа гэта правалілася.

Што трэба зрабіць для выкананьня дырэктывы партыі

Партыя зараз паставіла ў першую чаргу праблему максымальнага разьвіцьця жывёлагадоўлі. І нам патрэбна будзе напружыць усе сілы, мабілізаваць усе сродкі для выкананьня гэтай дырэктывы партыі.

Перш за ўсё нам патрэбна будзе прыцягнуць увагу грамадзкасьці да ўсіх актуальных пытаньняў, зьвязаных з разьвіцьцём жывёлагадоўлі.

Па ўсіх важнейшых праблемах жывёлагадоўлі нам трэба выпрацаваць і мець пэўную ўстаноўку, інакш мы застанемся на тых-жа мізэрных мерапрыемствах.

Наша сельска-гаспадарчая акадэмія павінна выпукліць на першым месцы праблему жывёлагадоўлі, узмацніць катэдру па жывёлагадоўлі, зьвярнуць больш увагі на пытаньні падрыхтоўкі кадраў зоатэхнікаў.

Работу навукова-дасьледчага інстытуту, як і дасьледчых станцый, **трэба перабудаваць з перасоўваньнем работы па жывёлагадоўлі на першае месца.**

Асаблівую ўвагу нам трэба зьвярнуць **на стварэньне буйных жывёлагадоўчых гаспадарак у аграмаджаным сэктары нашай сельскай гаспадаркі—** саўгасах, калгасах і жывёлагадоўчых саюзах.

А галоўнае, што нам патрэбна, не заседжвацца ў габінэтах, не супакойвацца на маленькіх дасягненьнях, не завязнуць у дробязных пытаньнях, а ставіць і вырашыць вялікую праблему, дзеля чаго абуджаць і навуковую і грамадзкую думку.

Л. НЯФЕДАЎ.

Аднадумцы Прышчэпава ў сьценах с.-г. сэкцыі Дзяржпляну

Выкрытая партыяй права-апартуністычная палітыка Прышчэпава і яго прыхільнікаў, якая праводзілася ў галіне сельскай гаспадаркі Беларусі, зразумела, ускосна адбілася таксама і на жывёлагадоўчай справе. У Беларусі, дзе гаспадарка мае пераважны жывёлагадоўчы ўхіл, Наркамзем амаль не аддаваў справе жывёлагадоўлі ніякай увагі.

Робячы стаўку на разьвіцьцё ў Беларусі хутарскіх кулацкіх гаспадарак, Наркамзем БССР у час «прышчэпаўшчыны» зусім не зварачаў увагі на разьвіцьцё буйное жывёлагадоўлі ў саўгасах і калгасах.

На Беларусі, дзе адно сьвіное стада дасягае каля 2.500 тыс. галоў, можна арганізаваць сьвінагадоўлю ў такіх разьмерах, каб яна здавальняла ня толькі спажывецкія патрэбы працоўнага насельніцтва, але і адыгрывала значную ролю ў нашым экспарце. Адна Аршанская бэконная фабрыка пры яе поўнай загрузцы можа даць на 3 з палов. млн. руб. бэкону ў год для экспарту.

Былое апартуністычнае кіраўніцтва Наркамзему ня ўлічвала ўсіх магчымасьцяй для разьвіцьця жывёлагадоўлі ў саўгасах і калгасах, а таксама яе значэньне ў галіне індустрыялізацыі сельскай гаспадаркі.

Новае кіраўніцтва Наркамзему ўжо пачынае выкарчоўваць права-апартуністычную тэорыю і практыку прышчэпаўшчыны.

Але аднадумцы Прышчэпава захаваліся ня толькі ў органах Наркамзему. Яго тэорыі і практыкі прытрымліваецца таксама **і сельска-гаспадарчая сэкцыя Дзяржпляну на чале з Бонч-Асмалоўскім.**

Падамо некалькі фактаў.

Наркамзем узьняў пытаньне перад с.-г. сэкцыяй Дзяржпляну аб арганізацыі пры сьвінагадоўчай станцыі буйной адкормачнай базы на 2.000 галоў бэконных падсьвінкаў у год з мэтай вывучэньня арганізацыі нагляду за сьвінямі і пераносу гэтых досьледаў у саўгасы і калгасы. Сродкі ў колькасьці 100 тыс. руб. даваў на гэта Белдзяржгандаль. Але с.-г. сэкцыя дзяржпляну выступіла супроць гэтага мерапрыемства.

Бачыце, нам яшчэ рана гэтым займацца.

Навукова-дасьледчы інстытут імя Леніна ўзьнімаў пытаньне аб арганізацыі станцыі аховы жывёлы, якая павінна была вывучаць хваробы сярод жывёлы для іх папярэджаньня. На гэта мерапрыемства патрабавалася каля 60 тыс. руб. С.-г. сэкцыя Дзяржпляну не згадзілася. Гэта рабілася ў той самы час, калі ўпадак парасят на сьвіных заводах складаў 50-60 проц. Трэба дадаць, што гэта галоўным чынам датычыць парасят высока-якасных парод, якія мы куплям за межамі і плацім за іх залатой валютай.

Ня лепш абстаіць пытаньне і з племяннай птушкай. Здыханьне куранят складае каля 25 проц. Калі-б гэта папярэдзіць, то на працягу аднаго году былі-б пакрыты затраты на арганізацыю станцыі па ахове жывёлы. Калі ў гэтым годзе ў СНК БССР абгаварваўся плян асеньняй пасеўнай кампаніі, «вучоны» з Дзяржпляну Бонч-Асмалоўскі рашуча выступаў супроць раду мерапрыемстваў, як караняплоды, сенажаці і інш., даводзячы, што вызначаны тэмп нам не па сілах. Усё гэта таксама было накіравана на падрыў нашай жывёлагадоўлі. Але Асмалоўскі атрымаў рашучы адпор з боку т. Галадзеда і інш. Наогул, прадстаўнікі з с.-г. сэкцыі Дзяржпляну выказваліся супроць гэтых мерапрыемстваў. Між іншым яны (мерапрыемствы) ня былі ўнесены Прышчэпавым і яго аднадумцамі ў пяцігадовы плян і кантрольныя лічбы.

Невыпадкова, што ў мінулым годзе прадстаўнік зямпляну Наркамзему Цэйтлін, які абсьледваў сельскія гаспадаркі з мэтай вывучэньня ў іх справы жывёлагадоўлі, рабіў вывады, што прычынай затрыманьня росту жывёлагадоўлі зьяўляецца «пераабкладаньне» сялянства. Практыка гэтага году давяла ілжывасьць гэтых вывадаў. Гэтыя вывады, як і ўся палітыка Наркамзему, была накіравана на тое, каб рабіць усякія палёгкі кулацтву, бо і кулак на вёсцы гаворыць тое самае, што і Цэйтліны і Бонч-Асмалоўскія.

Да гэтых фактаў мы маглі-б дадаць і больш. Але думаем, што даволі будзе і гэтага, каб заваструць грамадзкую ўвагу на патрэбнасьці ўзмацненьня кантролю над плянуючымі органамі. Мы лічым, што гэта невыпадкова, што кіраўнік с.-гасп. сэкцыі Дзяржпляну, былы эсэр, Бонч-Асмалоўскі ня верыць у калгаснае будаўніцтва і імкнецца ўрэзаць мерапрыемствы Белкалгассаюзу ў галіне разьвіцьця калгаснага будаўніцтва.

Нам здаецца, што тым, хто ня верыць у наша сацыялістычнае будаўніцтва, тармозіць яго, не павінна быць месца ў нашых савецкіх плянуючых установах.

Мы павінны забясьпечыць праведзеньне нашымі плянуючымі органамі тэй лініі, якая прадыктавана нашай партыяй і савецкай уладай.

В. ВАЛАХАНОВІЧ.

ПА БССР

Здалі 5 тыс. пудоў хлебных лішкаў

ГОМЕЛЬ. (Наш кар.). Па акрузе вядзецца ўзмоцненая здача хлебных лішкаў чырвонымі абозамі. Так, у Буда-Кашалеўскім раёне сяляне чырвонымі абозамі здалі 1.000 пуд. жыта, у Рэчыцкім раёне—4.000 пуд.

Наглыя выступленьні кулацтва

Падпалы хат актывістых і кіраўнікоў калектывізацыі

БЫХАЎ. (Наш селькор). Чым больш узмацняецца тэмп калгаснага будаўніцтва, тым больш наглее кулак. Ён добра адчувае, што рэканструкцыя сельскай гаспадаркі паносіць сьмяротны ўдар па векавым укладзе вёскі, вырывае карані панаваньня кулацтва, і імкнецца ўсім мерамі перашкодзіць наступленьню сацыялістычных элемэнтаў. Асабліва ўчасьціліся за апошні час выступленьні клясавага ворага ў Быхаўскім раёне, Магілеўскай акругі.

У часе сходу ў Трылесінскім сельсавеце, на якім абгаворвалася пытаньне аб калектывізацыі, кулакі падпалілі будынкі былога старшыні сельсавету **т. Дваракова** (члена КП(б)Б), які зараз зьяўляецца старшынёю РКСУ.

У гэты-ж момант былі падпалены будынкі і старшыні сельсавету т. Лачова, які выступаў на сходзе супроць заможнікаў. У яго згарэла гумно з збожжам. Нагласьць кулакоў дайшла да таго, што яны, каб ня даць магчымасьці тушыць пажару, папсавалі студню.

Ня менш наглае выступленьне кулацтва мела месца і ў вёсцы Кузькавічы, дзе сёлета праводзіцца земляўпарадкаваньне. З гэтым мерапрыемствам кулакі ніяк не маглі памірыцца і ўвесь час пагражалі старшыні сельсавету Гарбачову. Аднойчы яны заявілі яму: «Рабі так, каб табе ня быць у зямлі, а нам у турме».

Але, калі плян земляўпарадкаваньня быў зацьверджаны, то кулакі парашылі расправіцца і з праектам земляўпарадкаваньня, і з арганізатарам калектыву, тав. Гарбачовым. Яны ноччу падпалілі будынкі **т. Гарбачова**, дзе жыў земляўпарадчык, думаючы, што ў пажары загіне і плян земляўпарадкаваньня.

Але мары кулакоў ня збыліся. Калектывізацыя ў вёсцы Кузькавічы праведзена. Западозраныя ў падпале кулакі арыштаваны. Бедняки і серадняцтва патрабуюць самых жорсткіх мер супроць клясавага ворага.

Крэдытныя т-вы слаба праводзяць кантрактацыю

ГОМЕЛЬ. (Наш кар.). Збор закантрактаванага хлеба ідзе надзвычайна павольна. У верасьні месяцы кантрактанты павінны былі здаць да 40 тыс пуд. Між тым, у паасобных раёнах сабрана да 10-15 проц. закантрактаваных культур. Крэдытныя таварыствы яшчэ да гэтага часу не разгарнулі выстарчальнай работы па кантрактацыі пасеваў.

ДРУГІ ХОД МАНЭУРАЎ

„СІНІЯ“ НАСТУПАЮЦЬ

Часьці праяўляюць высокую рухавасьць і рашучасьць у дзеяньнях

„На фронце“

РАЁН МАНЭЎРАЎ, 18. Пачаўся другі ход манэўраў. У другім ходзе створаны надзвычайна цікавыя абставіны, якія патрабуюць ад войска высокай рухавасьці і энэргічных дзеяньняў. На працягу дня «сінія», зрабіўшы да пачатку другога ходу вялікія пераходы і стомленыя, паказалі рашучасьць у дзеяньнях і ўдалы манэўр. «Чырвоныя», маючы меншыя сілы, як «сінія», былі прымушаны адступіць, хоць рашэньні «чырвоных» трэба прызнаць правільнымі. З боку «сініх» добра дзейнічалі часьці №-й кавалерыйскай дывізіі—на працягу дня 4 разы ахаплялі флянг «чырвоных».

У сувязі з манэўрамі сёньня прыбылі чырвоныя абозы. Сотні фурманак з лёзунгамі і чырвонымі сьцягамі прывезьлі на здатачны пункт больш тысячы цэнтнэраў збожжа.

Выступаўшыя на мітынгах сяляне выказвалі поўную гатоўнасьць усімі сіламі дапамагаць сацыялістычнаму будаўніцтву.

Сяляне в. Чучча, Бабр. акр., пастанавілі ўсямерна дапамагаць Чырвонай арміі на манэўрах. Пачаты збор сродкаў на танк імя газэты «Камуніст». Сяляне пастанавілі здаць каапэрацыі ўсе лішкі хлеба і падпісацца на трэцюю пазыку індустрыялізацыі.

На гуце «Кастрычнік» рабочыя сабралі на падарункі для чырвонаармейцаў 600 руб. і арганізавалі чырвоны батальён, які пачаў вайсковыя заняткі. Калектыў апаратыў заводу адкрыў спэцыяльны ларок для абслугоўваньня часьцей Чырвонае арміі.

БОЙ КАЛЯ ПЕРАПРАВЫ

Ноч. Ціхая, ледзь-ледзь марозная асеньняя ноч. І лес, і сенажаць, і неба заціхлі ў дрымоце. Здавалася, што нішто ня зможа парушыць гэтага паэтычнага малюнку заснуўшай прыроды.

Але так толькі здавалася. Сапраўды-ж была чулая настарожанасьць «ворагаў», што стаяць адзін перад адным, падзеленыя ракой П.

Гэты вучастак фронту займаюць чырвоныя пагранічнікі. Яны, лепш за другіх ведаюць усе неспадзяванкі ціхіх асеньніх начэй. Пад іх густым пакрывалам праборваецца і шпіён, і дэвэрсант, і кантрабандысты—самыя злыя ворагі савецкай краіны.

Ня раз і ня два чулае вуха і пільнае вока чырвонага пагранічніка перасеклі гэтыя спробы драпежнікаў савецкай зямлі. Ня мала ахвяр панесьлі чырвоныя пагранічнікі ў барацьбе за спакой і мірную працу палёў і фабрык.

Тут яны займалі фронт. Дык хіба-ж можа падмануць пагранічніка цішыня асеньняй ночы.

Не, гэта немагчыма так сама, як тое, што за ноччу ня прыдзе сонца і сьвітаньне.

Мы—у штабе камандатуры. Маленькая хатка яўрэя-шаўца. Занялі стол з мапаю тэлефонны апарат, стрэльбы. За паркалёвай фіранкай відзён драўляны ложак, дзе зараз разьмясьцілася ўся сям'я гаспадара. Нязручна, але няма і ценю нездаволенасьці.

У штабе, абапёршыся аб стол з картаю, начальнік камэндатуры са сваім палітпамочнікам ціха абмяркоўваюць тактычныя задачы заўтрашняга бою.

Звоніць палявы тэлефон, прыяжджаюць з данясеньнямі верхавыя...

Загады штабу лёканічныя, выразныя.

— Паслаць разьведку ў такім напрамку...

— Падрыхтаваць да бою кулямёты... Набіць істужкі.

І зноў галава камандзіра схіляецца нізка над картаю.

Заўтра чакаецца наступленьне «працаўніка». На долю пагранічнікаў прыпала цяжкая, адказная задача: ва што-б там ні стала затрымаць «ворага», ня даць яму пераправіцца праз раку і тым самым даць магчымасьць падцягнуць нашы асноўныя сілы. Разьведка ўстанавіла, што «працаўнік» наступае сіламі, якія ў шмат раз перавышаюць нашы сілы. Гэта яшчэ больш узмацніла настарожнасьць і ўвагу байцоў.

Сацыялістычнае спаборніцтва не перастае дзейнічаць і ў баявых абставінах. Паходная «Ільлічоўка» заклікае байцоў да спаборніцтва на маршах, ужываць маскіроўку, заахвочвае мет-кіх стралкоў, паказвае, як хавацца ад самалётаў, крытыкуючы «доўгі язык»—адным словам дае цэлую памятку байцу на паходзе і ў баі.

Хутка прадставіўся выпадак бачыць, як чырвоныя пагранічнікі на справе ажыцьцяўляюць заклік сваёй «Ільлічоўкі».

Група стралкоў вярнулася з начное выведкі. Мост быў «узарваны». Выведчыкам прышлося два разы перайсьці раку ў брод. Прамоклі, але бадзёрасьці ня страцілі. Разлажыўшы невялікі агонь, хутка падсушылі анучы, абагрэліся і хутка зноў былі на сваіх мясцох.

Каля агню ўвесь час ішла нягучная, але досыць жвавая гутарка. Успаміналі найбольш яскравыя здарэньні ў часе разьведкі, жартавалі з нялоўкасьці некаторых разьведчыкаў.

Раніцою пачалася вялікая кулямётная стралянiна. Гэта «працiўнiк» мацаў самім агнём левы флянг пагранічнікаў. Яго самалёт вёў паветраную разьведку нашых сіл па фронце і ў тылу. Завязаўся бой. На долю заставы выпаў самы адказьнейшы вучастак: абарона подступаў да пераправы. Байцы-пагранічнікі цьвёрда парашылі сваю задачу выканаць да канца: выбралі найбольш выгодныя апорныя пункты, устанавілі кулямёты, добра акапаліся і замаскаваліся. Газавыя пробкі падрыхтаваны, на мясцох магчымай пераправы даканчваліся абаронныя мерапрыемствы пагранічнікаў.

— Няхай толькі сунецца вораг. Ён дорага заплаціць за сваю спробу.

Сем гадзін раніцы. Дзеяньні працiўніка становяцца больш актыўнымі. Яго кулямёты вядуць узмоцнены агонь, імкнучыся зьбіць агнявыя пункты пагранічнікаў. На ўзгорку, за сялом ужо відаць няўзброеным вокам, як перабягаюць стралкі «ворага», якія накапляюцца ў лагчыне для фарсаваньня ракі.

Станковы кулямёт пагранічнікаў ня толькі адказвае, але сваім меткім агнём выводзіць са строю тры кулямёты «працiўніка». Ручны кулямёт вядзе часты абстрэл перабягаючых непрыяцельскіх стралкоў.

«Працiўнік» ужо дорага заплаціў за спробы прарвацца да пераправы, страціўшы сваіх тры кулямёты.

Бой становіцца ўсё больш гарачым. Да кулямётаў далучаецца гул стрэлаў артылерыі, якая загароджвае шлях для накапленьня працiўніка.

Грымяць стрэлы. Аднак, гэта не перашкаджае таму, што мясцовае насельніцтва стракатым натоўпам запаўняе вуліцы і двары, каб пацікавіцца, «хто перамагае», кідаючы падбадзёрваючыя рэплікі па адрасе чырвоных.

К 12-ці гадзінам дня «працiўнік», сілы якога ва многа раз перавышалі сілы пагранічнікаў, выстарчальна накапіўся і прыступіў да фарсаваньня пераправы. Вось пад «абломкамі» маста блішчаць каскі яго стралкоў.

— Трэцяе аддзяленьне прыкрывае адыход пятага,—перадаецца ціхая каманда начальніка заставы.

Адыход пачаўся а 12 г. 20 хвілін. Ручныя кулямёты вядуць кароткі агонь, даючы магчымасьць адыходу стралком. Апошнія адыходзяць з боем, чапляючыся за кожнае прыкрыцьцё.

— Баявая задача—затрымаць працiўніка каля ракі ва што-б там ні стала—была вырашана пагранічнікамі ўзорна: «працiўнік» быў затрыманы на больш час, чым гэта дазвалялі наяўныя сілы.

Так аднадушна заявілі пасярэднікі, наглядаўшыя за боем. У момант, калі мы ўжо адыходзілі на новы рубеж, сяляне ваколічных вёсак накіроўваліся праз умоўна ўзарваны мост з чырвоным абозам—падарункам стойкім сваім абаронцам—чырвоным пагранічнікам. Р. К.

На непарыўны вытворчы тыдзень

Прафсаюзы Беларусі слаба ўдзельнічаюць у правядзеньні гэтай важнейшай рэформы

У прафэсіянальным, культурным і бытавым абслугоўваньні—раўненьне на новыя вытворчыя тэмпы

Гутарка з загадчыкам АТЭ ЦСПСБ тав. Розіным

Пытаньне аб пераводзе прамысловых прадпрыемстваў Беларусі на непарыўны рабочы тыдзень не атрымала яшчэ належнага зруху. Матар'ялы ўсё яшчэ «прапрацоўваюцца» і увязваюцца».

Замест таго, каб быць штурхачамі ў гэтай важнай справе, прафсаюзныя арганізацыі пакуль-што зьяўляюцца бяз удзельнымі глядачамі. Гэты факт асабліва выявіўся на нарадзе старшынь ЦП саюзаў пры ЦСПСБ.

Ажыцьцяўленьне непарыўнага рабочага тыдню зьвязана з вырашэньнем раду важнейшых праблем. Тут паўстаюць пытаньні аб сыстэме пераводу, дадатковай рабочай сіле, падрыхтоўцы тэхнічных кадраў, аб прыстасаваньні культурна-бытавой работы да новых [illegible]

[illegible]

...гадзін. Тут трэба будзе правесьці вялікую рацыяналізатарскую работу в тым, каб перавод на непарыўны тыдзень не выклікаў павялічэньня штату апаратаў устаноў.

Падрыхтоўка 400 трактарыстаў

Наркамасьветы сёлета арганізуе ў гарадох Беларусі курсы трактарыстаў на 400 чалавек. На курсы будзе прынята 100 чалавек з яўрэйскай местачковай беднаты, 260 месц прадстаўляюцца Наркамзему.

Ніводнага партыйца бяз „Зьвязды“

У сувязі з выклікам Кастрычнікаўскай парт'арганізацыяй (Менск) Віцебскай гарадзкой арганізацыі ячэйка КП(б)Б сувязі (гор. Віцебск) правяла падпіску на „Зьвязду“ сярод сваіх членаў на ўсе 100 проц. і выклікае ячэйку мэдсанпрацы (Віцебск).

Напярэдадні „дня ўраджаю“ і 2-га дня калектывізацыі

19-га верасьня пад старшынствам Наркамземляробства тав. **Рачыцкага** адбылося першае пасяджэньне Цэнтральнай камісіі па правядзеньні 14-га кастрычніка «дня ўраджаю» і другога дня калектывізацыі.

Гаворачы аб мэтах і задачах «дня ўраджаю» гэтага году, т. Рачыцкі адзначыў, што сьвяткаваньне яго павінна значна адрозьнівацца ад сьвяткаваньня «дня ўраджаю» ў мінулыя гады. Галоўны лёзунг «дня ўраджаю»—гэта шырокая калектывізацыя серадняцтва і бядняцтва.

Асноўная задача — калектывізацыя, а выходзячы з гэтага і структура сьвяткаваньня дня ўраджаю» гэтага году павінна быць зусім іншая, чым гэта было ў мінулыя гады. Сёлета трэба паказаць сялянству ўсе выгады і дасягненьні калектывізацыі. У дзень ураджаю асноўная маса сялянства павінна ўпэўніцца, што калектыўная форма землякарыстаньня зьяўляецца адзінай формай, якая дае найхутчэйшыя і найлепшыя вынікі ў галіне рэканструкцыі сельскай гаспадаркі.

Кулак, як і ў мінулыя гады, будзе, зразумела, сабатаваць усе нашы мера... [illegible]

...прыемствамі па правядзеньні «дня ўраджаю» па іх лініі. Трэба адзначыць, што амаль ніводная ўстанова не змагла назваць, якое-небудзь канкрэтнае мерапрыемства, а абмежавалася толькі зачытаньнем дэклярацыі.

Толькі адзін прадстаўнік Белкаапсаюзу паведаміў, што па лініі спажывецкай каапэрацыі прадугледжваецца ў «дзень ураджаю» каапэраваць усе 100 проц. калгасьнікаў.

Папярэдні плян Наркамзему прадугледжвае ў «дзень ураджю» арганізаваць на БССР 101 сельска-гаспадарчую выстаўку і 5 выставак-перасовак. 5.050 экскурсантаў-сялян будзе з розных месц Беларусі накіраваны на гэтыя выстаўкі. Акрамя таго Наркамзем мае выпусьціць спэцыяльную лістоўку з 100-тысячным тыражом.

Пасьля абмену думкамі быў вынесены рад наступных пажаданьняў:

Трэба ў «дзень ураджаю» ўдзяліць адпаведную ўвагу папулярызацыі збору попелу.

Лепшыя экспанаты на выстаўках трэба прэміяваць не грашыма, а рознымі [illegible]

Налёт на крамы МЦРК

Па ініцыятыве рэдакцыі газэты «Зьвязда» і НК РСІ ўчора быў зроблены налёт на крамы МЦРК. Налёт меў мэтай—абсьледваць, як выконваюцца дырэктывы НК РСІ адносна рацыяналізацыі каапэрацыйнага гандлю, як абслугоўваецца рабочы-спажывец.

У абсьледваньні прымалі ўдзел каля 120 рабфакаўцаў, маладых рабочых і «лёгкіх кавалерыстых». Праверана работа 50 каапэрацыйных крам.

Вынікі налёту будуць зьмешчаны ў заўтрашнім нумары «Зьвязды».

Новы каток на пляцоўцы „Прафінтэрн“

Прэзыдыум ЦСПСБ адпусьціў 10 тысяч руб. на абсталяваньне зімовага катка ў садзе «Прафінтэрн». Пры катку будзе пабудаваны спэцыяльны павільён. Закупляецца 150 пар лыж, 40 парканькоў і 25 пар спэцыяльнага абутку для зімовага спорту.

Ліквідацыя няпісьменнасьці сярод батрацтва

У 1929-30 годзе пунктамі па ліквідацыі няпісьменнасьці будзе ахоплена каля 50 тысяч батракоў і саўгасных рабочых. На гэтую мэту адпускаецца 306 тысяч рублёў. Апрача таго, адпускаецца 40 тысяч рублёў для адчыненьня школ малапісьменных на 4.300 сельгасрабочых.

[illegible]

Беларускія мэталістыя патрабуюць скліканьня датэрмінованага ўсесаюзнага зьезду саюзу мэталістых

ЦК саюзу вядзе няправільную лінію

10-га верасьня адбылося пашыранае пасяджэньне прэзыдыуму ўсебеларускага камітэту саюзу мэталістых. Акрамя членаў прэзыдыуму, на пасяджэньні прысутнічала каля 40 нізавых прафсаюзных работнікаў.

Абгаворвалася пытаньне аб дзейнасьці ЦК саюзу ў зьвязку з выступленьнем усеукраінскага камітэту супроць няправільнай палітычнай лініі ЦК.

Тав. Сапожнікаў зрабіў даклад аб рабоце ЦК. У спрэчках прыняў удзел рад актыўных нізавых прафработнікаў саюзу мэталістых.

У спрэчках асабліва падкрэсьлівалася, што з боку ЦК ня было кіраўніцтва па важнейшых пытаньнях сёньняшняга дня—па сацыялістычным спаборніцтве, непарыўным тыдні і г. д. Живое кіраўніцтва зусім адсутнічала. ЦК зусім не ўдзяляў увагі беларускай арганізацыі і ня лічыўся з тым, што ў Беларусі шпаркім тэмпам разгортваецца мэталяапрацоўчая прамысловасьць. Ня гледзячы на дырэктывы 8 Усесаюзнага зьезду прафсаюзаў аб зьмене мэтадаў работы ў сэнсе перанясеньня яе ў цэх, ЦК у сваёй практычнай рабоце праводзіў старыя мэтады.

Усебеларускі камітэт у прынятай рэзалюцыі цалкам далучаецца да патрабаваньня ўсеукраінскага камітэту аб скліканьні датэрмінованага ўсесаюзнага зьезду мэталістых для перавыбараў ЦК.

Гэта рашэньне будзе пастаўлена на шырокае абгаварэньне ўсёй масы саюзу мэталістых.

Адначасова беларускі камітэт прызнаў патрэбным, каб у будучым складзе ЦК была прадстаўлена беларуская арганізацыя, чаго да гэтага часу ня было.

Што зроблена па лістох рабселькораў

* **Закуплена і разаслана па акругах** спэцвопратка (кажухі) для лясьнікоў згодна паведамленьню ЦП саюзу с.-г. рабочых (зам. «Калумэва ня выконваецца»).

* **Калегіяй НК РСІ Бел. абвешчана вымова** праўленьню Бабруйскага ЦРК за выпадкі заключэньня дагавароў, якія падаражаюць кошт тавараў і нясуць у сабе сьляды гандлярства.

* **Трымаюцца пад вартай Дзярынг і** [illegible]

* **Пам. пракурора Волер** звольнены з пасады за тое, што ён вызваліў з пад варты растратчыка.

* **Аб'яднана крама № 31 з крамай № 137 МЦРК,** што дае сапраўды каля 1.000 р. у гэд эканоміі. Таксама выкананы ўсе прапановы эканомкамісіі МЦРК. Аб гэтым быў зьмешчан допіс у «Зьвязьдзе».

* **Апратэставана справа** Віцебскай акруговай пракуратурай аб парушэньні межаў зямлякарыстаньня Цярэшчанкам [illegible]

[illegible]

Субота, 21-га верасьня

18-00-18-35 Чырвонаармейская праўда.
18-35-19-00 Час маткі і гаспадыні.
20-55-23-00 Канцэрт.

ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

— ДОМ КАМУНІСТЫЧНАЕ АСЬВЕТЫ ІМЯ КАРЛА МАРКСА. Сёньня, а 6 гадз. увеч. адчыненьне Дому. 1. Заўтра, а 7 гадз. увеч. у вялікай чытальнай залі, (пакой № 27) уваход з вул. Энгельса—масавая кансультацыя т. Васкабойнікава аб савецка-кітайскім канфлікце. Уваход па партыйных і камсамольскіх білетах. 2. Габінэт партработы працуе штодня ад 6 да 11 гадз. увеч., а па нядзелях і аўторках ад 1 гадз. дня а 6 гадз. увеч. Чытальня Дому працуе ў гэтыя самыя гадзіны. 3. Бібліятэка Дому адчынена штодня ад 6 да 10 гадз. увеч. а па нядзелях і аўторках ад 2 гадз. да 6 газні ўвеч. 4. Шахм.-шашачны пакой адчыняецца сёньня, а 6 гадз. увеч.

Аргаддзел Мен. АК КП(б)Б просіць зьявіцца ў панядзелак, 23-га верасьня, а 7-й гадзіне ўвечары наступных таварышоў: Круглік (ЦКК РСІ), Багданава (ЦРД), Крэсік (банкавыя ўстановы), Іванова (ДПУ), Дарафеева (Служба эксплёатацыі таварная), Рэзьнікава (Чырвоны Крыж), Камінская (НКЮ), Мурашка (НКЮ), Рыжыкава (шапавальная ф-ка), Мусіна (Банк. устан.), Казак (ЦВК БССР), Вайнштэйн (ЦП Рабзямлес), Блашко (Радыёцэнтр), Зінькевіч (ЦВК БССР), Аніпчанка (Дом Селяніна), Маслова (ЦП Рабземлес), Гурыновіч (Меншвэй), Марцынкевіч (БДУ), Бялінская (БДУ), Казючыц (Малочны саюз), Сымончык (Мен. Аддзял. Бел.-каапсаюзу), Сташэўская (цукерная ф-ка), Сабалеўская (Акрана), Готліб (Абутковая ф-ка, Касьцюк (Бел. Галоўшаша), Шынкевіч (тэкстыльная ф-ка), Амельчыц (чыгунка).

Кастрычнікавы райком КП(б)Б паве... [illegible]

[illegible]

Пакуль трамвай пойдзе— прачысьцім вочы ад пылу

[illegible]

УСЯНІ РАБІЎ, ШТО ХАЦЕЎ...

[illegible]

...З работамі па ўборцы зямлі, па... рабрукаваньні вуліц і прывядзеньні... у належны выгляд Гандальбуд з... не сьпяшаецца. Прарабы і дзесят... Гандальбуду надзвычайна нядбайна... носяцца да гэтай справы.

А аб трамвайным кіраўніцтве і ... рыць няма чаго, яно плюе на ўсе п... шэньні гарадзкога дабрабыту. Т... сказаць, што і наша міліцыя тут ... сама не на вышыні і не рабіла ні... замахаў.

І зараз ёсьць пагроза, што вуліцы не [illegible]

БЯЗ ПЛЯНАЎ І РАБОЧЫХ ЧАРЦЯЖОЎ

[illegible]

У акце камісіі РСІ якая абсьледвала трамвайнае будаўніцтва, гаворыцца: «Наогул работы па будаўніцтве трамваю па ўсіх аб'ектах праводзяцца бяз правільна распрацаваных плянаў і без рабочых чарцяжоў—усё гэта прыходзіцца даапрацоўваць на месцы ў працэсе работы».

«ГОМЗА ВІНАВАТА»

[illegible]

...адчыненьнем трамвайнага руху вынікае з-за адсутнасьці вагонаў. Вось у Маскве ёсьць такая дрэнная гаспадарчая арганізацыя (Гомза—яе прозьвішча), якая ўсё не дае вагонаў.

Праўда. Гомза гэта самая шмат разоў зьмяняла тэрміны выкананьня дагавору на дастаўку вагонаў. Але чаму гэта [illegible]

НОВАЯ «ЗНАКАМІТНАЯ ТЭОРЫЯ» ТАВ. КАДУШЫНА

[illegible]

...водзіла трамвайнае кіраўніцтва. Па... водле дагавору, заключанага з Гандаль... будам на пабудову трамвайнага парку, будаўнічы трэст атрымлівае з трамвай... нага кіраўніцтва па 20 руб. за куб. мэтр. Гэта зусім нячуваная цана, узятая са столі. Растлумачым гэта на прыкладзе. За пабудову унівэрсытэцкай бібліятэкі [illegible]

ДВА СЛОВЫ АБ ВАДАКАНАЛЕ

[illegible]

ВЫВАДЫ ЗРОБІЦЬ РСІ

[illegible]

З усяго гэтага трэба было-б зрабіць пэўныя вывады. Але ёсьць чуткі, што гэтыя вывады ў бліжэйшы час зробіць РСІ.

Трэба думаць, што многія гэтыя вывады адчуюць.

Л. НЯФЕДАЎ.

[illegible]

...Выпускнікі замежных моў (нямецк., ангельск. і інш.) на самааплаце.

Запіс жадаючых займацца на паліт-курсах або ў гуртках будзе праводзіцца ў Доме, а таксама па МК і групкомах да 30 верасьня.

Заняткі пачнуцца не пазьней 1/X г. г.

Адказны рэдактар ЯН. АСЬМОЎ.

нядзелю, 22 верасьня, роўна а 4 гадз. дня ў памяшканьні Белдзяржкіно (Рэвалюцыйная, 4, уваход са двара)

—) АДБУДЗЕЦЦА (—

ПАСЯДЖЭНЬНЕ ПАЛІТ.-МАСТАЦКАГА САВЕТУ

кіно «КУЛЬТУРА»

ПАРАДАК ДНЯ: 1) Абмеркаваньне і зацьвярджэньне палажэньня аб савеце пры кіно.
2) Аб рэпэртуары кіно «Культура».
3) Аб парадку папярэдняга прагляду карцін.
4) Бягучыя справы.

Запрашаюцца ўсе члены паліт.-маст. савету і прадстаўнікі друку.

БЕЛДЗЯРЖКІНО.

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР Музыкальная камэдыя і кам. опэра пад маст. кіраўн. Л. Г. МІРАЕВА.

ПРАДАПОШНІ СПЭКТАКЛЬ

Субота, 21 верасьня

„Черный Амулет“

у 3-х дзеях Стрэльнікя.

Пачатак а 8 з пал. гадз. увеч.

БУДЫНАК ЦЫРКУ — Гастролі Маскоўск. тэатру **„СИНЯЯ БЛУЗА“** — Тэатр мюзік-холл

Сёньня, 21 верасьня закрыты спэктакль для саюзаў ДРУКАРОЎ і ШВЭЙНІКАЎ. Пач. а 8 г. увеч.

КІНО-ТЭАТР КУЛЬТУРА — 2 новыя фільмы вытворчасьці Белдзяржкіно 2
1. **Джэнтльмэн і певень** Арыгінальная камэдыя ў 6 ч.
2. **Бунт зубоў** Культурфільм у 2 ч.
Пачатак сэансаў а 7 г. увеч. Каса—ад 5 гадз.

КІНО ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ — Ад панядзелка, 16 верасьня, мастацкі бытавы фільм **ПЕРАГОН СЬМЕРЦІ** драма ў 6 частках. Пачатак а 7 г. 15 м. Каса—ад 5 г. 30 м.

КІНО ПРАЛЕТАРЫ — Ад панядзелка, 16 верасьня. вясёлая камэдыя сэзону **„ШЧАСЬЛІВЫЯ КОЛЬЦЫ“** Звыш праграмы кіно-хроніка № 46. Пачатак а 7 з пал. гадз. Каса—ад 6 гадз.

1-шы дзіцячы кіно-тэатр „Юны Піянэр“ — Гістарычны фільм з эпохі Пугачоўшчыны на Русі **БУЛАТ-БАТЫР** у 7 частках. Кіно адчынена штодня ад 2 гадз. дня. Пачатак 1-га сэансу а 3 г. 30 х., 2-га—а 5 г. Цана білета 10 к. Месцы нумараваныя.

КІНО СПАРТАК — Ад панядзелка, 16 верасьня, чарговая пастаноўка. Сэнсацыя Нью-Ёрку, Бэрліну і Парыжу **ГАРПУН** (Забойства капітана) Драма ў 8 частках. Пачатак а 7 г. 15 м. Каса—ад 5 г. 30 м.

Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва

ДА ДНЮ УРАДЖАЮ і КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ

вышлі з друку і прадаюцца наступныя кнігі:

1. М. Сеўрук.—Дзень ураджаю ў хаце-чытальні. Стар. 88, ц. 30 кап.
2. А. Балтынь.—Даведнік калектывістага. Стар. 136, ц. 50 кап.
3. П. Гарбуз.—Як арганізаваць калектыўную гаспадарку. Стар. 32, ц. 6 кап.
4. С. Пэўзнэр.—Калектывізацыя сельскай гаспадаркі, хрэстаматыя. Стар. 112, ц. 90 кап.
5. Зборнік.—Паход ЛКСМБ за ўраджай і калектывізацыю сельскай гаспадаркі. Стар. 80, ц. 30 кап.
6. Агр. Уліцін.—За ўраджай, зборнік артыкулаў па сельскай гаспадарцы. Стар. 176, ц. 65 кап.
7. Я. Якаўлеў.—Барацьба за ўраджай, выд. 2-е. Стар. 80, ц. 30 кап.
8. Праф. В. Вільямс.—Праблема ўраджайнасьці. Стар. 36, ц. 12 кап.
9. А. Рыбакоў.—Сельска-гаспадарчая каапэрацыя і падвышэньне ўраджайнасьці. Стар. 122, ц. 35 кап.
10. С. Тупяневіч.—Вялікі ўраджай праз мінэральныя ўгнаеньні. Стар. 36, ц. 10 кап.
11. А. Міхайлаў.—Што такое аграмінімум і як яго праводзіць. Стар. 56, ц. 10 кап.
12. М. Савіцкі і П. Трус.—Вапнаваньне глебы. Стар. 32, ц. 5 кап.
13. Бахцееў Я. і Савіцкі М.—Попел як угнаеньне. Стар. 24, ц. 10 кап.
14. П. Заяц.—Ачышчанае насеньне павялічвае ўраджайнасьць. Стар. 32, ц. 10 кап.
15. Праф. В. Качаткоў.—Хэмія на службе селяніну. Стар. 48, ц. 15 кап.
16. А. Міхайлаў.—Задачы асеньняй сельска-гаспадарчай кампаніі 1929 г. Стар. 40, ц. 10 кап.
17. А. Рыбакоў.—Кантрактацыя. Стар. 64, ц. 20 кап.
18. А. Рыбакоў і І. Левіт.—Кантрактацыя, мэта і задачы, арганізацыя і практыка. Стар. 118, ц. 70 кап.
19. А. Рыбакоў.—Машыновыя таварыствы, іх арганізацыя і работа. Стар. 108, ц. 30 кап.
20. Кудзінаў.—За калгасы. Да дню ўраджаю і калектывізацыі. (Друкуецца).

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2 гадзіны дня

ПОЛЫЙ ПЕРЕВОРОТ в СЧЕТНОМ ТРУДЕ.

ЗАМЕНА ДОРОГОСТОЯЩИХ АРИФМОМЕТРОВ.

Счетный прибор „ЧЕРНЯК“ превращает любые конторские счеты в АРИФМОМЕТР

Сч. пр. „ЧЕРНЯК“ дает моментально девять готовых произведений любого числа. Абсолютная точность. Сч. пр. „ЧЕРНЯК“ заменяет умножение сложением, а деление вычитанием. Готовых произведений. Скорость работы. Полное отсутствие умственного напряжения, Сч. пр. „ЧЕРНЯК“ производит вычисление процентов, переводит метрические меры в русские и обратно. Дает готовые результаты при умножении на дроби с однозначным знаменателем, Простота в работе. Бесшумность. Сч. пр. „ЧЕРНЯК“ необходим бухгалтерам, счетоводам, таксировщикам, инженерам, техникам, десятникам, прорабам, конструкторам и вообще всем, чья работа связана с точными расчетами. К каждому прибору прилагается полное руководство: для ознакомления последним нужно не больше 25-30 мин.

Цена прибора 15 руб. без пересылки и упаковки.

Прибор высылается по получению задатка в размере 50 проц. Приславшие всю стоимость вперед за пересылку не платят. МОСКВА, Крымский пер. д. № 3-5. Тел.:Замоскв. 1-31. Заказы и корреспонденции, адресовать: МОСКВА:—Почтамт почт. ящ. 875-22.

Т-ву „Изобретатель-Рационализатор“.

К сведению изобретателей: Т-во „Изобретатель-Рационализатор“ организовано специально для эксплоатации изобретений. К реализации прин. рентабельные изобретения массового характера.

50 к. Кошт публікацыі аб згубе дакуманту

У панядзелак, 23 верасьня, роўна а 8 гадз. увеч. у памяшканьні Дому Асьветы

— СКЛІКАЕЦЦА —

агульны сход супрацоўнікаў МЦРК

Парадак дня: Даклад Белбюро Гандлёвай Сэкцыі аб адозве ЎсеЦСПС «Тварам да вытворчасьці», 2) Даклад Праўленьня МЦРК аб выкананьні дырэктыў Цэнтрасаюзу аб рацыяналізатарскім мінімуме.

Усе супрацоўнікі павінны зьявіцца без спазьненьняў. Запрашаюцца прадстаўнікі газэт.

Белбюро і Праўленьне МЦРК.

СКОРА! **ЧАНГ** НА ЭКРАНЕ КІНО „Пралетары“

23 верасьня **ЖЫВЫ ТРУП** ПА ДРАМЕ Л. ТАЛСТОГА

Падпішэцеся загадзя на КАСТРЫЧНІК і далейшыя тэрміны НА ГАЗЭТУ **ЗЬВЯЗДА** орган ЦК і Мен. АК КП(б)Б.

УМОВЫ ПАДПІСКІ: на 1 м.—90 к., на 3 м.—2 р. 60 к., на 6 м.—5 р., на 1 г.—9 р. 75 к.

«Зьвязда» дае сваім падпісчыкам дадаткамі на льготных умовах часопісі

БАЛЬШАВІК БЕЛАРУСІ 1 м.—20 к. (замест 35 к.) | Рабоче-Крестьянский КОРРЕСПОНДЕНТ 1 м.—25 к. (замест 30 к.) | ОГОНЕК 1 м.—25 к. (замест 40 к.)

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА:

У Менску: Гал. к-рай газ. «Зьвязда», Савецкая, 63, яе ўпоўнаважанымі, аддз. «Известия» и «Правда», Беларускім газэтным бюро і газэтаноспамі.

Па акругах: Упоўнаважанымі газэты „Зьвязда“, аддз. „Известия“ і „Правда“, кіёскамі к-ва Друку і ўсімі паштова-тэлеграфнымі канторамі.

СВАЯЧАСОВАЯ здача падпіскі ГАРАНТУЕ АКУРАТНУЮ І БЕСПЕРАПЫННУЮ ДАСТАЎКУ ГАЗЭТЫ.

СКОРА! **ЧАНГ** НА ЭКРАНЕ КІНО „Пралетары“

Друкарня газэты «Зьвязда», Менск.

Менск, Галоўлітбел. [illegible]